

AAA_2509y#01#Q16#01 (Eduman) testinin sualları

Fənn : 2509Y Firmanın iqtisadiyyatı

1 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- gömrük ərazisində emal
- təkrar idxal
- tranzit
- gömrük anbarı
- konsiqnasiya

2 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- lisenziyalaşdırma
- rüsumsuz ticarət mağazası
- sərbəst anbar
- təkrar ixrac
- əmtələri məhv etmə

3 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?:

- sərbəst dövriyyə üçün buraxılış
- sərbəst gömrük zonası
- dövlətin xeyrinə əmtədən imtina
- françayzinq
- gömrük nəzarəti altında emal

4 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsuluna aid deyil?

- dəyərin çıxılması üsulu ilə
- gətirilən məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- həmcins məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- analitik üsul ilə

5 Xarici iqtisadi əlaqələr üzrə ölkənin iqtisadi siyasət tədbirlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər aiddir
- məhsulun alınması və gətirilmə yerində çəkilmiş bütün xərcləri minimumlaşdıran tədbirlər aiddir
- sürətli amortizasiya, vergi güzəştləri, əmək haqqının minimum əmək haqqı və s.-ni nəzərdə tutan tədbirlər aiddir
- kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsalı xərclərinin səviyyəsini məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir

6 Aşağıdakılardan hansı xarici iqtisadi fəaliyyətin iqtisadi tənəzipləmə üsullarına aid deyil?

- valyuta kursunun idarə edilməsi, vergi mexanizmi
- gömrük rüsumlarını, standartların tətbiq edilməsi
- inzibati maneələrin aradan qaldırılması
- xarici iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması
- xidmətlərin məhdudlaşdırılması

7 Franko-anbar (satıcı) nədir?

- müqaviləyə görə alıcı müəssisə məhsulu əmtəə birjasından təhvil alır
- məhsul göndərmənin şərtinə görə, yük istehlakçının "məskunlaşdığı" dəmiryolu stansiyasının ünvanına istehsalçı müəssisə tərəfindən göndərilir
- müqaviləyə görə satıcı məhsulunu öz anbarından alıcı müəssisəyə təhvil verir
- istehsalçı öz məhsulunu istehlakçının "məskunlaşdığı" məkanda onun anbarına təhvil verirsə, bu halda bütün xərclər – yükləmə, nəqləmə, boşaltma, məhsulun korlanması riski ilə əlaqədar xərclər əmtəənin qiymətinə əlavə edilir
- məhsul göndərən müəssisə istehlakçı müəssisədə xammal-materialı istehsal istehlakına hazırlayır

8 Konsiqnasiya yolu ilə ixrac əməliyyatları nədir?

- gömrük rejimi ölkə ərazi-sindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazi-sinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərti ilə ixracıdır
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir

9 Təkrar ixrac (reeksport) əməliyyatları:

- gömrük rejimi ölkə ərazi-sindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- ölkənin gömrük ərazi-sinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərti ilə ixracıdır
- kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digər lərin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir

10 Embarqo:

- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsidir
- müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natural ifadədə yol verilə bilən məhdudluqları əks etdirir
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir

11 Kompensasiya rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsi zamanı tətbiq olunur
- adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçılara ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir

- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarna ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolayı subsidiyalardan istifadə olunanda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur

12 Antidempinq rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçılara ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə javab tədbiri kimi tətbiq edilir
- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarna ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolayı subsidiyalardan istifadə olunanda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur

13 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid olunmur?

- istehsalın həcmiminin artırılması
- bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
- potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
- müəssisənin və ya məhsulun imijinin artırılması

14 Müəssisədə qiymətdəyişmənin metoduna aiddir:

- sex maya dəyəri üstəgəl ümumzavod xərcləri
- analitik
- müşahidə
- orta xərclər üstəgəl mənfəət
- maya dəyəri üstəgəl əmək haqqı

15 Qiymət funksiyalarına aiddir:

- stimullaşdırma, bölgü və tənzimləmə
- uçot, stimullaşdırma və nəzarət
- analitik, müşahidə və eksperimental
- nəzarət, stimullaşdırma və bölgü
- uçot, stimullaşdırma və bölgü

16 Aşağıdakılardan hansı bazar şəraitinə (strukturuna) aid deyil?

- Xalis inhisar şəraiti
- İnhisarçı rəqabətli şəraiti
- Təkmil rəqabətli şərait
- Dinamik inkişaf şəraiti

- Oliqopolik şərait

17 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid deyil?

- müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
 bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
 Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması
 qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
 potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması

18 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin uzunmüddətli məqsədinə aiddir?

- qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
 potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
 müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
 bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
 müəssisənin bazarda öz satış payını artırması

19 Tələb elastik olduqda, məhsulun qiymətinin aşağı salınması müəssisənin məcmu gəlirlərini:

- azaldır
 dəyişmir
 sabitləşdirir
 həm artırır, həm də azaldır
 artırır

20 Müəssisənin qiymət strategiyasının birinci mərhələsi olan ilkin məlumatların toplanması mərhələsinə nə müəyyən edilir?

- potensial alıcılar müəyyən olunur
 məhsulun istehsalına və satışına çəkiləcək xərclər və onların strukturu qiymətləndirilir
 maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirilir
 potensial rəqiblər müəyyən olunur
 maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilir

21 Bazarda qiymətləri formalaşdıran müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- tam ortaqlıqlar
 təkml rəqabətli şəraitdə fəaliyyət göstərən müəssisələr
 öz məhsullarına rəqiblərinədən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
 özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
 kiçik və orta müəssisələr

22 Bazarda bazar qiymətlərinə əsaslanan müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- xalis inhisar
 bazarda qiymət lideri olan müəssisə
 öz məhsullarına rəqiblərinədən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
 özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
 təbii inhisar

23 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə qiymətcöymanın metodlarına aid deyil?

- rəqib məhsulların qiymətini nəzərə alaraq qiymətin müəyyən edilməsi metodu
- «orta xətlər üstəgəl mənfəət» metodu
- "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu
- cari qiymətlər səviyyəsində qiymətin müəyyən olunması metodu
- ümumsex xərclər əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu

24 Müəssisənin investisiya siyahı-səti və maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi adlanan funksiya çərçivəsində müəssisənin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi
- maliyyə resurslarının digər növ (material, əmək, pul) resurslara transformasiyasının optimallığının qiymətləndirilməsi
- əsas fondlara qoyuluşların (əsaslı tikintinin) məqsəduyğunluğu və səmərəliliyi, bunların tərkibi və quruluşunun qiymətləndirilməsi
- dövriyyə vəsaitlərinin optimallığının qiymətləndirilməsi
- cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin maliyyə vəsaitləri ilə təmin edilməsi

25 Ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi adlanan funksiya çərçivəsində müəssisənin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi
- müəssisənin aktivlərinin və bunların maliyyələşdirilməsi mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi
- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin və əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi
- müəssisənin əldə olunmuş iqtisadi imkanlarının saxlanması və onun fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün zəruri olan resursların tərkibinin və həcmələrinin qiymətləndirilməsi
- maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi

26 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasında müəssisələrin dövlət büdcəsinə ödədikləri vergilərə aid deyil?

- gəlir vergisi
- əlavə dəyər vergisi
- mənfəət vergisi
- əmlak vergisi
- torpaq vergisi

27 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyələşdirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.)
- bank kreditləri
- borc vəsaitləri
- kreditör borcları
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər

28 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin yekun büdcə planlaşdırılması sisteminin tərkib elementlərinə aid deyil?

- pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
- ilkin proqnoz məlumatları
- istehsal proqramı
- mənfəət və zərərlər balansı
- əsas fondların hərəkəti haqqında hesabat

29 Müəssisənin balansı nəyi göstərir?

- müəssisənin mənfəəti və zərərini göstərir
- müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın istifadə istiqamətlərini göstərir
- müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın yaranma mənbəyini göstərir
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını göstərir
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını göstərir

30 Müəssisənin likvidliyi nədir?

- müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir

31 Müəssisənin maliyyə xidmətinin başlıca vəzifələrinə aiddir:

- müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü
- müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, müəssisənin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin təhlili, müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması
- uçot və vergi siyasətinin müəyyən edilməsi; istehsal xərclərinin idarə edilməsi
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü; dövrüyyə vəsaitlərinin idarə olunması

32 Müəssisənin maliyyə siyasətinin işlənilib hazırlanmasının əsas istiqamətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- müəssisənin mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
- müəssisənin vergi siyasətinin müəyyən edilməsi
- müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması
- müəssisənin elmi-texniki siyasətinin seçilməsi
- müəssisənin amortizasiya siyasətinin seçilməsi

33 Müəssisənin təcili likvidliyi necə hesablanır?

- müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinə nisbəti kimi müəyyən edilir
- müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmiyyətinə nisbəti kimi müəyyən edilir
- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmiyyətinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
- müəssisənin pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
- müəssisənin qiymətli kağızların qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir

34 İdarəetmə sistemi:

- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- idarəetmə subyekti ilə idarə olunan obyektin məcmusudur
- idarəetmə qərarlarının və idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- idarəetmənin strukturu, idarəetmə qərarlarının, idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmədə istifadə olunan texnikanın, idarəetmə qərarlarının məcmusudur

35 İdarəetmədə qarşıya qoyulan məqsədlər hansı tələbə cavab verməyə bilər?

- çevik olması
- məqsədlərin uzlaşması, vəhdətdə olması və bir-birinə zidd olmaması

- real olması (yerinə yetirilməsinin mümkün olması)
- təhcizatçıların mənafeyinə tabe olması
- icraçılar üçün aydın olması

36 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda idarəetməni bütünlükdə müəyyən kollektivə başçılıq edən xətti rəhbərlər həyata keçirir, onlara isə ayrı-ayrı qərarları hazırlayarkən ixtisaslaşmış funksional aparat kömək edir?

- proqram məqsədli və çevik quruluşu
- matrisa quruluşu
- qərargah quruluşu
- funksional quruluşu
- xətti quruluşu

37 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda obyektlər üzrə rəhbərlərin ayrılır və bunlardan hər biri həmin obyektin idarə edilməsi ilə əlaqədar olan bütün qərarları işləyib hazırlayır və qəbul edir?

- proqram məqsədli və çevik quruluş
- qərargah quruluşu
- matrisa quruluşu
- xətti quruluş
- funksional quruluş

38 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda kollektivin idarə edilməsinə dair bütün iş növləri müxtəlif funksional bölmələr arasında bölüşdürülür və bu bölmələrdən hər biri müəyyən işləri yerinə yetirir?

- funksional quruluş
- xətti quruluş
- matrisa quruluşu
- qərargah quruluşu
- proqram məqsədli və çevik quruluş

39 İdarəetmə prosesi nədir?

- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlaşdırılmasının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkilati məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlaşdırılmasının kompleksi kimi başa düşülür
- rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür
- müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür
- gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün layihələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür
- işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür

40 Strategiya nədir?

- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodlaşdırılması, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məjmusunu özündə əks etdirən sənəddir

- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvir, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının məcmusudur
- müəssisənin istehsal və maliyyə planlarının məcmusudur

41 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- istehsal prosesinin üsulları arasında kooperasiyasının yaradılması mərhələsi
- məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi
- problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri
- alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi
- qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi

42 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- əməyin normalaşdırılması
- işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması
- müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi
- işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri
- əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər

43 İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür

44 Nail olunmuş səviyyədən planlaşdırma:

- müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli proqnoza və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- istehsal-təsərrüfat tapşırıqlarının müəssisənin fəaliyyətini əks etdirən göstəricilərin faktiki formalaşmış dinamikası əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır
- planların tərtib olunmasının elmi bazası olan norma və normativlərə əsaslanır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

45 əmtəlik məhsula daxil edilmir:

- bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
- reallaşdırılmış məhsul
- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı
- ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul

46 Aşağıdakılardan hansı operativ-istehsal planlaşdırılmasının vəzifələrinə aid deyil?

- istehsal prosesinin gedişinə nəzarət və onun tənzimlənməsi

- istehsal proqramının və müəssisənin inkişaf planının digər gös-tərijlərinin vaxta görə yerinə yetirilməsinin dəqiqləşdirilməsi
- yerinə yetirilməsi müddətləri göstərilməklə tapşırıqların kon-kret-ləşdirilməsi və sex, sahə, briqada və iş yerlərinə göndərilməsi
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarının hazırlanması
- əlaqəli sex, sahə, briqada və iş yerlərinin fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi

47 Fondverimi göstəricisinin səviyyəsinin artırılması tapşırıqları müəssisənin inkişaf planının hansı bölməsinə aiddir?

- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- maliyyə planı

48 Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planında:

- müəssisənin inkişaf planının mə-kan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fon-dunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artı-rıl-ması, kadr-ların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə na-tural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- plan üzrə real-laş-dırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məh-sul-la-rın maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

49 Operativ-istehsal planlaşdırılması?

- müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mə-nim-sənilməsi, mütərəqqi texnologiyanın tət-bi-qi, istehsal pro-ses-lə-rinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaş-dırıl-ması və s. üzrə tap-şırıqları özündə əks etdirir
- müəssisənin inkişaf planının mə-kan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir
- müəssisədə mənfəət və ren-ta-bel-lik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir

50 Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:

- müəssisənin inkişaf planının mə-kan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir
- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alter-nativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- hər bir istehsal vahidi pla-nının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əla-qə, plan-laş-dırılan obyektin və onunla əlaqədar olan böl-mə-lə-rin fəali-yətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması deməkdir

51 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlamətinə görə planlar hansı növlərə bölünür?

- strateji, direktiv, indikativ
- taktiki, analitik, operativ
- strateji, taktiki, operativ
- taktiki, funksional, strateji
- funksional, analitik, çevik

52 Planlaşdırmanın kompleksliliyi:

- məhsul istehsalı planı ilə digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması
- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- demək müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

53 Satışın proqnozlaşdırılması metodlarına aid deyil?

- müəssisənin bazardakı satış payı əsasında proqnozlaşdırma
- müxtəlif struktur rəhbərlərinin sorğusu əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisənin ticarət agentlərinin və onun satış bölmələrinin rəhbərlərinin qiymətləndirmələri əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisədəki avadanlıqların məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi əsasında proqnozlaşdırma
- satışın həjmində dəyişikliklərə səbəb olan meyllər əsasında proqnozlaşdırma

54 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinləşmiş müəssisələr üçün səciyyəvi deyil? (Sürət 08.10.2015 16:52:50)

- istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir
- istehsallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur
- istehsallardan birinin məhsulu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolunda çıxış edir

55 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinləşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- analogi məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır
- işçilərin sayının azalması
- müxtəlif istehsalların birliyi

56 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinləşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- vahid nəqliyyat bazası
- müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
- vahid satış şəbəkəsinin olması
- kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti
- vahid enerji sistemi

57 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
- istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
- istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlıq, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
- müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması
- istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı

58 İstehsalın ixtisaslaşması və kombinləşmənin qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı

fikirlərdən hansı düzdür?

- ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinəlaşmə isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinəlaşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinəlaşmə isə məhdudlaşdırır
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinəlaşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinəlaşmə isə genişləndirir

59 İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinəlaşmanın tipləri hansılardır?

- şaquli, üfiqi, qarışıq
- aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji
- xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
- fərdi, seriyalı, kütləvi
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

60 Kombinəlaşmanın əsas şərti nədir?

- eyni bir ərazidə analogi müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

61 Qarışıq kombinəlaşma tipi nə vaxt olur?

- müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- xammal ardıcıl emal olunanda
- xammal kompleks emal olunanda
- məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə

62 Sənayedə kombinəlaşdırma nədir?

- oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir
- istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir
- texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsidir
- birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir
- müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir

63 Üfiqi kombinəlaşma tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmələrinin böyüməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur
- bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır

64 Yüngül sənaye üçün kombinəlaşmanın hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- üfiqi kombinəlaşmə
- xammalın kompleks emalına görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- tullantılardan istifadəyə görə
- istehsal-texniki

65 İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinəlaşdırilməsi
- istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması

66 İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- əmək bölgüsünün dərinləşməsi
- müəssisələrin iriləşməsi
- müəssisədə işçilərinin sayının azalması
- müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi
- texnologiyadan müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması

67 Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

68 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması

69 Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- aqrəqat, mexaniki, texniki
- fərdi, seriyalı və kütləvi
- istehsal, satış, idxal və ixrac
- aqrəqat, istehsal-texniki və texnologiyalı
- konstruksiya, texnologiyalı ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat

70 Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri
- məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi
- milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərinə görə strukturu
- sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü

71 Təmər küzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsədə uyğundur?

- inteqral göstəricilər
- dəyər göstəriciləri
- nisbi göstəricilər
- ümumiləşdirilmiş göstəricilər
- natural göstəricilər

72 Müəssisənin ölçüsü nədir?

- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin istehsal xərclərinin həcmi ilə müəyyən olunur
- Bu, istehsalın ölçüsüdür
- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin əldə etdiyi mənfəətin həcmi əks etdirir
- istehsal prosesinin təşkili forma-larının kəmiyyət xarakteristikasıdır və müəssisədə toplanmış məhsul və əmək resurs-larının məcmusu ilə, həmçinin istehsalın ölçüsü ilə müəyyən olunur
- istehsal prosesinin nəticəsini ifadə edir və natural, əmək və ya dəyər göstəricilərində məhsulun kəmiyyəti ilə müəyyən olunur

73 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır

74 İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- fiziki, mexaniki, texnoloji
- fərdi, seriyalı, kütləvi
- mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış
- fərdi, texniki, texnoloji
- ümumi, xüsusi, fərdi

75 İxtisaslaşdırma nədir?

- müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır
- konstruktiv quruluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir
- müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir
- müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır
- müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir

76 İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində
- istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində
- əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
- müxtəlif istehsalın bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində

77 İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
- müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır
- müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır
- bazar seqmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır
- ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir

78 İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
- aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- əşya, texniki, fiziki
- texnoloji, əşya, mexaniki

79 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmlənməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmlənməsidir
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tət-biq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan mə-h-sul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir
- müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmlənməsidir

80 Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan mə-h-sul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmlənməsidir
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək mə-h-sul-darlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır

81 Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmlənməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmlənməsidir
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

82 Texniki əmək bölgüsü nədir?

- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib his-sələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir

- ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

83 Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

84 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəlaşmə imkanları daha məhduddur?

- neft-kimya sənayesi
- maşınqayırma
- metallurqiya
- neft emalı sənayesi
- yeyinti sənayesi

85 əmək predmetlərinin emalının ayrı-ayrı mərhələlərinin birləşdirilməsi xarakterindən asılı olaraq kombinəlaşmanın formaları hansılardır? (Sürət 08.10.2015 16:52:43)

- fərdi, seriyalı və kütləvi
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- xammalın ardıcıl emalına görə, xammalın kompleks emalına görə, tullantılardan istifadəyə görə
- şaquli, üfiqi və qarışıq
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

86 Aşağıdakı əlamətlərdən hansə kombinəlaşdırməni xarakterizə edir? (Sürət 08.10.2015 16:52:45)

- Kombinəlaşdırmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir
- Kombinəlaşdırmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir
- Kombinəlaşdırmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir
- Kombinəlaşdırmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir
- Kombinəlaşdırmə - marketinqin təşkili üsuludur

87 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur
- istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmnin materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsa hazırlanmasına sərf ediləl istehlakı üçün vaxta nisbəti kimi
- materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövryyə vəsaitlərinin orta qalığına vurulur
- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi

88 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi

89 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi

90 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur

91 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur

92 Müəssisədə mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- iki məhsul-göndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə
- müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasiləsizliyini təmin etmək məqsədilə

- gələcəkdə $\neg$ xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar
- xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar

93 Tranzit norması nədir?

- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmının minimum miqdarıdır
- istehsalçı müəssisədən bir sifarişlə bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcminin maksimum miqdarıdır
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun maksimum həcmidir

94 Aşağıdakılardan hansı satış siyasətinin əsas elementlərinə aid edilmir?

- məhsulların istehsalı
- məhsulun tamamlanması
- məhsulun saxlanması
- istehlakçılarla əlaqələr
- məhsulların nəqli

95 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilir?

- müəssisədə heyətin fəaliyyətinin səmərəli təşkili
- müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsinin təşkili
- məhsulun reallaşdırılmasının forma və metodlarının, onun istehlakçılara çatdırılması üsullarının seçilməsi
- iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- müəssisədə innovasiya prosesinin təşkili

96 Firma birbaşa satış sisteminin üstünlüyünə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- son istehlakçılarla mütəmadi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- əlaqələrin sayının azalması
- əmtənin hərəkəti ilə bağlı risklərin azalması
- əmtə ehtiyatlarının yaradılması ilə əlaqədar istehsaldankənar xərclərin azalması
- məhsulun son istehlakçıya bilavasitə çatdırılması ilə əlaqədar xərclərin azalması

97 İstehsalçı firma özünəməxsus aşağıdakı struktur bölmələrindən istifadə edərək satışı həyata keçirə bilməz?

- pərakəndə satış şəbəkəsi (köşklər, mağazalar, salonlar və s.)
- yerli bazarı, rəqibləri tanıyan, istehlakçıların tələblərinə uyğun satış şərtləri və xidmətləri təklif edə bilən ixtisaslı müdaxirələrə malik regional satış filialları
- əmtə ehtiyatları yaratmadan sövdələşmələrin bağlanması, bazarın öyrənilməsi, sifarişlərin yerinə yetirilməsi üzrə funksiyaları icra edən satış kontorları
- xammal və material ehtiyatlarının yaradılması üçün tədarük funksiyaları icra edən təchizat kontorları
- funksional vəzifələrinə, həm də əmtənin müştəriyə nümayişini həyata keçirməli olan, sövdələşmələr bağlamaq və ya bu hüquqa malik olmayan xüsusi agentliklər

98 Müəssisədə satış sistemləri onların təşkilinə görə necə qruplaşdırılır?

- analitik və sintetik satış sistemləri
- intensiv və selektiv satış sistemləri
- əsas və köməkçi satış sistemləri
- birbaşa və dolaylı satış sistemləri

- daxili və xarici satış sistemləri

99 Firma nöqteyi-nəzərindən satışla əlaqədar funksiyaların vasitəçilərə verilməsi məqsədəuyğun amillərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- son istehlakçılarla mü-tə-madi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
 miqyasa görə qənaət
 əlaqələrin sayının azalması
 xidmətin yaxşılaşdırılması
 funksional uyğunsuzluğun azalması

100 Müəssisədə satış sistemləri vasitəçilərin sayına görə necə qruplaşdırılır?

- analitik, sintetik və eksperimental satış sistemləri
 birbaşa, dolaylı və qarışıq satış sistemləri
 intensiv, selektiv və xüsusi satış sistemləri
 əsas, köməkçi və xidmətedici satış sistemləri
 daxili, xarici və qarışıq satış sistemləri

101 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur
 orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi
 orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur
 iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi
 orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur

102 Müəssisədə istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?

- növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı)
 iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması
 plan ili üçün görüləcək işin həcmi
 avadanlıqdan istifadə əmsalı
 avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi)

103 Aşağıdakılardan hansı Dəqiq vaxtında sisteminin üstünlüklərinə aid deyil?

- müəssisədə istehsal tsiklinin qısaldılması
 təchizat prosesinə statistik nəzarətin mümkünlüyü
 maddi-texniki təminat planına ehtiyacın olmaması
 maddi-texniki təchizatın müntəzəm surətdə təkmilləşdirilməsi
 göndərilən xammal və materialların və istehsal olunan məh-sulların keyfiyyətinin kompleks idarə edilməsi imkanlarının olması

104 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar
 bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar
 bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
 bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
 istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür

105 əməyin təşkilinə və müəssisə kollektivinin idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- əməyin stimullaşdırılması
- işçilərin iş qəbul olunması
- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması
- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi

106 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- yeni texnologiyaların işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnologiyaların işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi

107 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yeni texnologiyaların işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi
- yeni texnologiyaların işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi

108 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- yeni texnologiyaların işlənməsi və tətbiqi
- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi
- istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
- işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi

109 əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- işin xarakteri
- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- əmək bazarının konyukturasi
- dövlətin sosial siyasəti
- müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı

110 əməyin ödənilməsinin işəməzd formasının tətbiqi şərti hansıdır?

- əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi
- avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi
- görülən işlərin dəqiq hesablanması
- texnologiyaların pozulması
- materiallardan israfçılıqla istifadə olunması

111 Kimlər üçün əməyin ödənilməsinin dolayı işəməzd formasından istifadə olunur?

- rəhbərlər
- əsas fəhlələr
- köməkçi fəhlələr
- mütəxəssislər
- xidmətçilər

112 Kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- işin mövsumlü olması
- əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması
- ixtisasın artırılması imkanlarının yoxluğu
- xidməti vəzifə üzrə inkişaf imkanlarının yoxluğu
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi

113 Növbədaxili iş vaxtı itkilərinə aiddir:

- bütün günü boşdayanma
- üzrsüz səbəbdən işdə olmama
- xəstəlik üzəndən boşdayanma
- materialın emal üçün gecikməsi
- müdiriyyətin icazəsinə görə işdə olmama

114 İş yerinə xidmət vaxtı norması nədir?

- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- müəyyən müddət ərzində briqa-da tərəfindən yerinə yetirilməli olan zəruri çeşid və həjmdə işlərin plan ölçüsüdür
- rəhbərə bilavasitə tabe olan işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həjmdə işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının plan ölçüsüdür
- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür

115 Menecerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

116 Müəssisədə dəftərxana işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

117 Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına

- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

118 Müəssisədə işləyən kuryerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

119 Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

120 əməyin ödənişinin işəməz forması olan mütərəqqi işəməz əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır

121 İstehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

- mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları
- fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri
- sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular
- menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar
- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri

122 Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 4
- 5
- 3
- 2
- 6

123 İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- təmir işini həyata keçirənlər
- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
- müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər
- əmək predmetini emal edənlər
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər

124 Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- heyətin orta siyahi sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətində görə
- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətində görə
- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə

125 Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər
- əsas fəhlələr
- köməkçi fəhlələr
- mütəxəssislər
- mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri

126 əmək haqqı nədir?

- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait

127 əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- işçilərin mükafatlandırılması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi
- tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı
- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər
- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı

128 əməyin ödənişinin işəməz formasına aid deyil:

- mükafatlı işəməz
- birbaşa işəməz
- dolayı işəməz
- mütərəqqi işəməz
- intensiv işəməz

129 əməyin ödənişinin vaxtaməz formasına aiddir:

- mükafatlı vaxtaməz
- birbaşa vaxtaməz
- dolayı vaxtaməz
- mütərəqqi vaxtaməz
- akord sistemi

130 Aşağıdakılardan hansını kapital əmələ gətirən investisiyaya aid etmək olmaz?

- müəssisənin texniki cəhətdən yenidən qurulmasına investisiya qoyuluşu
- yeni müəssisələr tikilməsinə investisiya qoyuluşu
- qiymətli kağızların alınmasına investisiya qoyuluşu
- fəaliyyət göstərənlər müəssisələrin genişləndirilməsinə investisiya qoyuluşu
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə investisiya qoyuluşu

131 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbələrinə aid

deyil?

- istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər
- borc maliyyə vəsaitləri
- işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar
- büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları
- səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər

132 Müəssisələrdə hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına
- istehsal güclərinin genişləndirilməsinə
- işçilərin əmək haqqının artırılmasına
- texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə

133 İntestisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, an-jaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdis və is-teh-salat təjribəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu
- pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar
- işçi qüvvəsi, müvintlər və bank lisenziyası
- daşınan və daşınmaz əmlak
- müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrübi və digər intellektual sərvətlər

134 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- fondverimi sifira bərabərdir
- xalis cari dəyər sifirdan böyükdür
- daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

135 Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqında qərar verilə bilər?

- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- xalis cari dəyər sifirdan böyükdür
- əmək məhsuldarlığı sifira bərabərdir
- fondverimi sifira bərabərdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

136 Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- daxili rentabellik norması, əmək məhsuldarlığı, materialtutumu
- məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması
- xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti
- istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi
- investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı

137 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir

- xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir

138 İnvestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- məhsulun əmək tutumu
- xalis cari dəyər
- kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti
- maya dəyəri
- məhsulun kapital tutumu

139 İnvestisiya layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması nədir?

- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin fondveriminin yüksəldilməsinə təsirinin tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin sosial-psixoloji, siyasi-iqtisadi və ekoloji imkanlarının tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin texniki, iqtisadi, ekoloji və maliyyə imkanlarının tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin istehsal güclərinin artımına təsirinin tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin mənəvi aspektlərinin tədqiqidir

140 İnvestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji
- sosioloji, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil
- ümumi iqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili
- sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil
- ümumi iqtisadi, texniki-iqtisadi, texnoloji təhlil

141 Aşağıdakılardan hansı əsaslı vəsait qoyuluşunun təkar istehsal quruluşunu xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil?

- əsas fondların amortizasiyasının əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- mövcud güclərin genişləndirilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- yeni tikintiyə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- müəssisənin texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi

142 əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərin xüsusi çəkiləridir

143 əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri
- təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər
- tikinti-quraşdırma, avadanlıq, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kənd təsərrüfatı, idarə heyətinin saxlanması xərcləri
- müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri
- sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri

144 əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi

145 Birbaşa investisiya:

- imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir
- istiqrazların alınmasına yönəldilir
- veksellərin alınmasına yönəldilir

146 Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- yeni yaradılmış və ya modernləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi

147 İstehsal investisiyası (istehsala investisiya) nəzərdə tutur:

- əsas fondların cari təmiri xərclərini
- məhsulun istehsalına və reallaşdırılmasına çəkilən cari xərclərini
- xammal və materialların alınması xərclərini
- işləyənlərin əmək haqqını
- avadanlıqların alınması və quraşdırılması xərclərini

148 Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlarıdır
- işlərin icraçıları (podratçılar)
- investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər
- əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər
- məqsədli pul yatırımları

149 Real investisiya nədir?

- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- qiymətli kağızların alınmasına və dövrüyyə vəsaitlərinin formalaşdırılması ilə əlaqədar layihələrə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur

- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş uzunmüddətli investisiya qoyuluşudur
- birbaşa və portfel investisiyaların cəminə bərabərdir

150 Maliyyə investisiyası nədir?

- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- daşınmaz əmlakın alınmasına yönəldilən investisiyadır
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşudur
- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır

151 Portfel investisiyası:

- ancaq veksəl şəklində olur
- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı verir
- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı vermir
- ancaq kredit şəklində olur
- ancaq səhm şəklində olur

152 İntestisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür
- xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür
- diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyəərə nisbəti başa düşülür
- inteqral səmərəni sıfıra bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
- xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür

153 Aşağıdakıdan hansı müəssisənin investisiya fəaliyyətinə aid deyil?

- strateji planlaşdırmanın həyata keçirilməsi
- investisiya strategiyasının müəyyən olunması
- strateji idarəetmənin həyata keçirilməsi
- investisiya layihələndirilməsi
- layihənin və investisiyanın faktiki səmərəliliyinin təhlili

154 İntestor dedikdə:

- özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolaylı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış sub-yehtlər(hüquqi və fiziki şəxslər) başa düşülür
- müəssisənin işçiləri başa düşülür
- müəssisənin debitorları başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür

155 Kapital qoyuluşu:

- səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- banka qoyulan depozitdir

156 İdrəetmə aparatının ən geniş yayılmış sxemi hansıdır?

- məqsədli-proqram
- xətti

- funksional
- xətti-funksional
- matris sxemi

157 Bunlardan hansı müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- məlumatlar və onların işlənmə üsulları
- idarəetmə prinsipləri və funksiyaları
- idarəetmənin funksional quruluşu
- istehsal fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması
- iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyətlər

158 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçi çox yerdən deyil, özünün tabe olduğu şəxsdən əmr almalıdır?

- İstiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- Təkbəşnaçılıq prinsipi
- İntizam prinsipi

159 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçilər və maddi resurslar lazım olan vaxtda öz yerləərində olmalıdırlar?

- Qayda prinsipi
- İntizam prinsipi
- Mərkəzləşdirmə prinsipi
- Ədalət prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi

160 İdarəetmənin hansı prinsipi heyət üzvlərinin mənafeələrinin vəhdətinin nəticəsidir?

- Heyət üçün iş yerinin stabilliyi prinsipi
- Təşəbbüskarlıq prinsipi
- Korporativ (müttəfiqlik) əhval-ruhiyyəsi prinsipi
- Şəxsi mənafeələrin ümumi mənafeyə tabe olması prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi

161 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərilməlidir?

- Heyətin mükafatlandırılması prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Təşəbbüskarlıq prinsipi
- Ədalət prinsipi

162 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- istiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- intizam prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- qayda prinsipi
- ədalət prinsipi

163 Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- əmək haqqı
- gəlir və mənfəət
- vergi
- qiymət
- təlimat

164 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- qərar
- göstərişlər
- əxlaq normaları
- qayda
- normativlər

165 Menecment nədir?

- menejment texnikasının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaqla, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir
- menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir

166 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının əsas bölməsi olan İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin artırılması planında nəzərə alınmır?

- investisiya qoşulularından istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- kadrlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- ayrı-ayrı məhsulların istehsalı üzrə tapşırıqlar
- döviyyə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar

167 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar
- müəssisənin pul mədaxili
- müəssisənin pul məxarici
- büdcə ilə hesablaşmalar
- fondveriminin planlaşdırılması

168 Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- normativ metod
- iqtisadi təhlil metodu
- funksional metod
- inzibati metod
- sosial-psixoloji metod

169 İstehsal proqramında:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

- planda reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsul-ların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadr-ların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir

170 Maliyyə planında:

- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadr-ların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- planda reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsul-ların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

171 Müəssisədə normaların işlənib hazırlanma-sında aşağıdakı hansı metodlardan istifadə olunur?

- analitik-hesablama, təcrü-bi-eksperimental və statistik
- qənaətli, kompleks və funksional
- analitik-hesablama, funksional və qənaətli
- iqtisadi, texnologi və operativ
- məmulat üzrə, hissə üzrə və oxşarlığa görə hesablama metodları

172 Müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- rentabellik indeksindən
- giriş istehsal gücündən
- orta illik istehsal gücündən
- çıxış istehsal gücündən
- rentabellik normasından

173 Ümumi məhsulun həcmi necə hesablanır?

- əmtəlik məhsulla ilin axırına və əvvəlinə olan bitməmiş istehsal qalığının fərqi, yarımfabrikatların və öz istehsalı olan alətlərin cəmi kimi
- əmtəlik məhsul üstə gəl ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- reallaşdırılmış məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı kimi
- əmtəlik məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı kimi

174 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkil formaları arasında daha mürəkkəbidir
- İstehsalın ic-timai təşkil formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləş-mə-si və kombinələşməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
- İstehsalın ic-timai təşkil formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldil-məsinin amilidir
- İstehsalın ic-timai təşkil formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir

175 İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkiliyinin mütəmadi artması

- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- istehsal həcminin kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

176 Kombinəlanmış istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir
- texnoloji proqnozların yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
- xammalın kompleks emalını təmin edir
- aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir
- ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir

177 Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənəsblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür

178 Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- istehsal həcmnin artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi

179 İstehsal miqyasının müsbət effekti nədir?

- bu, istehsal həcmnin artması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmələrinin artmasını əks etdirir
- bu, istehsala əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmələrinin artırılmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir

180 İstehsal miqyasının mənfə effekti nədir?

- bu, istehsal həcmnin azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

181 Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir
- belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir

182 İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi gös-təricilərinin yaxşılaşmasında
- eyniadlı məhsul istehsalçıların sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında

183 Metallurjiya və elektro-energetikada istehsalın təmərküzləşməsinə müəyyən edən əsas amil hansıdır?

- istehsalda istifadə edilən xammal və materialların həcmi
- əsas aqreqlərin orta gücü
- istehsal alətlərinin kompleksi
- istehsalın texnologiyası və təşkili xarakteri
- istehsal xərclərinin həcmi

184 Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədə uyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
- müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
- elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
- müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması

185 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sətərə funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir
- bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir

186 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir
- istehsalın ixtisaslaşdırılması istehsalda yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq etməyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilati və istehsal strukturu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilati, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır
- bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsinin iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məhsul növlərinin hazırlanmasının kütləviliyini artırır, xüsusi, yüksək məhsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır

187 Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarım-fabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- məhsul vahidinin materialtutumu
- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
- müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi

- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi

188 Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

- 70 faiz
 60 faiz
 45 faiz
 80 faiz
 65 faiz

189 İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
 məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
 əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
 ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
 ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqların və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsal-ların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsalın ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi

190 əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- şaquli kombinələşdirmə
 xammalın kompleks emalına görə
 tullantılardan istifadəyə əsaslanan
 xammalın ardıcıl emalına görə
 üfqi kombinələşdirmə

191 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinələşmə mümkün deyildir?

- emal sənayesi
 ağac emalı sənayesi
 metallurjiya
 yeyinti sənayesi
 hasilat sənayesi

192 Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
 əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
 əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
 əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
 avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün

193 Kombinələşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər

- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır

194 Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinələşmənin hansı tipi səciyyəvidir?

- qarışıq əlaqələr
 şaquli kombinələşdirmə
 xammalın kompleks emalı
 tullantılardan istifadəyə əsaslanan
 üfqi kombinələşdirmə

195 Toxuculuq kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- üfqi kombinələşmə
 xammalın kompleks emalına görə
 xammalın ardıcıl emalına görə
 tullantılardan istifadəyə görə
 istehsal-texniki

196 Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilirlər?

- əlvan metallurgiya
 ağac emalı və mebel istehsalı
 musiqi alətlərinin hazırlanması
 polimer materialların istehsalı
 kombinələşdirilmiş yem istehsalı

197 Müəssisədə il ərzində 750 min manatlıq əlavə investisiya həyata keçirilərək yeni istehsal gücləri istifadəyə verilmişdir. Bunun nəticəsində növbəti ildə müəssisə 225 min manat əlavə mənfəət əldə etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun rentabelliğini hesablayın.

- 975 min manat
 35 %
 525 min manat
 25 %
 30 %

198 Hər hansı təşkilati-texniki tədbirin həyata keçirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi necə müəyyən olunur?

- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun isteh-sa-lına sərf edilmiş yalnız canlı əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
 müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun isteh-sa-lına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
 müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun isteh-sa-lına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə hasili kimi
 müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərə ilə onun isteh-sa-lına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyəti ilə cəmlənməsi kimi
 müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərədən onun isteh-sa-lına sərf edilmiş bütün xərclərin kəmiyyətinin çıxılması kimi

199 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (me-yar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur

- İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olmaqdan həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- Səmərəlilik göstəricisi – səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir
- Səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir

200 Səmərəlilik meyarı nədir?

- İstehsal fəaliyyətinin son nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin gətirdiyi səmərədir
- İstehsal fəaliyyətinin aralıq nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin kəmiyyətidir
- İstehsal fəaliyyətinin nəticəsi olaraq istehsal edilmiş məhsulun ümumi həcmnin dəyər ifadəsidir
- İstehsal fəaliyyətində istifadə edilən bütün resursların istehlak həcmidir
- İstehsal fəaliyyəti zamanı məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin faydalı hissəsidir

201 İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- il ərzində yaradılmış ümumi daxili məhsul
- milli sərvət
- il ərzində yaradılmış milli gəlir
- il ərzində yaradılmış ümumi milli məhsul
- il ərzində yaradılmış xalis milli məhsul

202 Müəssisə səviyyəsində istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- istehsal xərcləri
- ümumi gəlir
- istehsal olunan məhsulun dəyər ifadəsində həcmi
- əmtəəlik məhsul
- mənfəət

203 Mütləq səmərəlilik nədir?

- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbətidir
- əldə olunan səmərənin kəmiyyətə miqdarıdır
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir
- əldə olunmuş səmərənin keyfiyyətini xarakterizə edir
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbətidir

204 Nisbi (müqaisəli) səmərəlilik nədir?

- əsaslı vəsait qoyuluşu həcmnin səmərəyə nisbətidir
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqinin əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqinə nisbətidir
- səmərəliliyin orta göstəricisidir
- istehsaldaxili ehtiyatlardan istifadə göstəricisidir

205 Müqayisəli (nisbi) səmərəlilik göstəricisi nə üçün hesablanır?

- müəssisənin mənfəətini hesablamaq üçün tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə ayrı-ayrılıqda gözlənilən gəlirlərin hesablanması üçün tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə sərf ediləcək investisiyanın həcmi hesablamq üçün tətbiq edilir

- layihə variantlarından ən sərfəlisinin seçilməsi məqsədilə hesablanır və tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə gözlənilən məsrəflərin müqayisəsi üçün tətbiq edilir

206 Müəssisələrdə əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəricisi kimi istifadə edilən rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- illik mənfəətin müəssisənin əsas və normalaşdırılan dövriyyə fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna hasili kimi
- illik mənfəətin bu mənfəəti təmin edən ümumi xərclərə nisbəti kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsas fondlara nisbəti kimi

207 Müəssisədə investisiya layhəsinin qəbul edilməsi üçün inteqral səmərəlilik göstəricisi:

- xərclərdən çox olmalıdır
- sıfır (0) bərabər olmalıdır
- mənfi kəmiyyət olmalıdır
- müsbət kəmiyyət olmalıdır
- mənfəətə bərabər olmalıdır

208 Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- əmək məhsuldarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı
- ümumi milli məhsul, ümumi rentabellik, məhsul vahidinin maya dəyəri
- əmək haqqının səviyyəsi, mənfəət
- ümumi daxili məhsul, ümumi gəlir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəəlik məhsul

209 əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- xammal
- torpaq
- kapital
- əmək (iş qüvvəsi)
- sahibkarlıq qabiliyyəti

210 Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- xammal və material resurslarının
- informasiya resurslarının
- əsas və tədavül fondlarının
- əmək resurslarının
- maliyyə resurslarının

211 əməyin səmərəlilik dərəcəsini hesablamaq üçün aşağıda verilənlərdən hansından istifadə edilir?

- investisiya qoyuluşunun rentabelliği
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilən məhsulun həcmi
- vaxt vahidi ərzində sərf edilən elektrik enerjisi
- vaxt vahidi ərzində sərf edilən materialların həcmi
- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən xərclər

212 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- işçilərin sayının artması
- məhsul vahidinin maya dəyərinin azaldılması
- vaxt vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun kəmiyyətcə çoxaldılması
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan vaxtın azaldılması
- material məsrəflərinə qənaət eilməsi

213 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini əks etdirir?

- məhsulun satış həcmnin azalması
- hazır məhsul anbarında məhsul ehtiyatlarının artması
- avadanlıqların istifadəsiz qalma müddətinin artması
- məhsulun əmək-tutumunun azaldılması
- anbarında material ehtiyatlarının artması

214 Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- müəssisənin ehtiyat fondlarının
- istehsal əsas fondlarının
- istehsal dövriyyə fondlarının
- müəssisənin tədavül fondlarının
- müəssisənin pul fondlarının

215 Müəssisədə istehsal amillərindən istifadəni xarakterizə edən iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil:

- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- satışın rentabelliği göstəricisi
- əmək məhsuldarlığı göstəricisi
- fondverimi göstəricisi
- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı

216 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 12.
- 2,4;
- 4;
- 4,8;
- 6;

217 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 360 min man, ayın axırına qalığı 120 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 0,6.
- 0,1;
- 0,2;
- 0,3;
- 0,4;

218 Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasil kimi

- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmnin cəmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmnin hasilindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi

219 Hazır məhsula dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal maya dəyəri ifadəsində əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı və hazır məhsulun günlük ehtiyat normasının hasili kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışının hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasına nisbəti kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının cəmi kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının fərqi kimi
- hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışına nisbəti kimi

220 Bitməmiş istehsalda dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu ilə məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərin cəminin xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının cəmi kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının hasili kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərə nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi

221 Xərclərin qeyri-bərabər artımı üçün istehsal tsiklinin müddəti üzrə xərclərin çoxalma əmsalı necə hesablanır?

- məmulatların istehsal maya dəyərinin bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinə nisbəti kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin cəmi kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin fərqi kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin hasili kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinin məmulatların istehsal maya dəyərinə nisbəti kimi

222 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan qənaət neçə faiz olmuşdur?

- 6,6 %
- 2,6 %
- 3,6 %
- 4,6 %
- 5,6 %

223 Müəssisədə pul vəsaiti saxlanılmasının hansı motivi yolverilməzdir?

- möhtəkirlilik
- sövdələşmə
- cərimələr
- xəbərdarlıq

- əmək haqqının ödənilməsi

224 Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- perspektiv və müfəssəl normalar
 fərdi və kütləvi normalar
 fərdi və qrup normaları
 müfəssəl və fərdi normalar
 kütləvi və iriləşdirilmiş normalar

225 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri.
 istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi;
 debitor borclərinin həcmi və tərkibi;
 istehsal tsiklinin uzunluğu;
 məhsulun maya dəyəri;

226 Böyük miqdarda və müntəzəm istifadə olunan köməkçi materiallara avans edilmiş dövrüyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- bitməmiş istehsal üzrə hesablandığı kimi hesablanır.
 analitik metodla, keçmiş illərin məlumatları əsasında hesablanır;
 cari, sığorta və hazırlıq ehtiyatı kimi hesablanır;
 xammal və əsas materiallar üzrə hesablanılan qaydada hesablanır;
 gələcək dövrün xərclər üzrə hesablandığı kimi hesablanır;

227 Müəssisənin istehsal potensialı nədir?

- bazarın yerli məhsul tutumu
 müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı və istehsal gücü
 müəssisə məhsullarının satıla biləcək maksimum həcmi
 müəssisənin kadrları, istehsal vasitələri, informasiya və maliyyə vəsaitlərinin məcmusudur
 müəssisənin illik istehsal həcmi

228 Müəssisənin quruluşunun formalaşmasına aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərmir?

- məhsulun konstruktiv quruluşu və onun hazırlanması texnologiyası
 istehsalın həcmi
 istehsalın ixtisaslaşdırılması və kooperativləşdirilməsi səviyyəsi
 məhsulun nomenklaturası
 müəssisənin nizamnamə fondu

229 Müəssisənin istehsal quruluşuna aid deyil

- müəssisənin məhsul buraxılışında ayrı-ayrı istehsal bölmələrinin paylarını
 istehsal bölmələrinin işçilərinin onların ümumi sayında payları
 istehsal bölmələrinin əsas fondlarının onların ümumi həcmində payları
 istehsal bölmələrinin istehsalın ümumi həcmində payları
 müəssisənin istehsal bölmələrində işləyənlərin sayında ayrı-ayrı kateqoriyalı işçilərin payları

230 Məhsulun istehsalında iştirak etməyən bölmə hansıdır?

- xidmətedici sex
 əsas sex
 yardımçı sex

- sosial-məişət bölməsi
- köməkçi sex

231 Müəssisənin əlaltı sexləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə profil məhsulların istehsalını həyata keçirirlər
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

232 Müəssisə ləğv edilərkən hansı kreditorların tələbləri ilk növbədə ödənilir?

- Birinci növbədə qalan kreditorlar ilə hesablaşmalar aparılır
- Birinci növbədə müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığına zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- Birinci növbədə işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- Birinci növbədə ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- Birinci növbədə büdcəyə məjburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

233 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- müəssisə yaradılarkən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir

234 Müəssisə bölündükdə onun öhdəlikləri:

- yaranan müəssisələrdən biri kreditorlara verilməklə öhdəliklər ödənilir
- mövcud öhdəliklər ləğv edilir
- onun öhdəlikləri müəssisələrdən birinə keçir
- onun öhdəlikləri bölüşdürücü akt üzrə uyğun hissələrdə yaranan yeni müəssisələrə keçir
- onun öhdəlikləri əmlakı hesabına ödənilir

235 Müəssisənin istehsal quruluşu

- onun dövryyə vəsaitlərinin strukturunu əks etdirir
- onun təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilməsi mexanizmidir
- onun idarəetmə strukturudur
- onun daxili bölmələrinin tərkibi və nisbətlerini əks etdirir
- onun kapitalının strukturunu əks etdirir

236 Fəaliyyət miqyasına görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- kiçik, orta və iri müəssisələrə
- kiçik, böyük, qarışıq müəssisələrə
- xırda, böyük və transmilli müəssisələrə
- kütləvi, seri-yalı və fərdi müəssisələrə
- axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə

237 İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürülər:

- ixtisaslaşdırılmış, axınlı və fərdi müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmış, ixtisaslaşdırılmış, kombinəlanmış müəssisələrə
- istehsal, kommertiya və xidmət müəssisələrinə
- ixtisaslaşdırılmış, universal və qarışıq müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

238 Müəssisə ləğv edilmir:

- lazımi xüsusi icazə (lisenziya) olmadan fəaliyyət göstərdikdə
- onun təsisçilərinin (iştirakçılarının) ümumi yığıncağının qərarı ilə
- onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar
- qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə
- onun təsisçiləri (iştirakçıları) dəyişdikdə

239 Müəssisənin ləğv edilməsi prosesinə aid deyil

- onun kreditorlarını aşkar edilməsi və debitor borclarının alınması
- onun kreditorlarının tələblərini bildirməsi qaydası və müddəti haqqında məlumatın dərc edilməsi
- onun kreditorlarının irəli sürdükləri tələblərin siyahısının müəyyən edilməsi
- onun əmlakının tərkibinin müəyyən edilməsi
- onun kadrlarının tərkibinin müəyyən edilməsi

240 Müəssisənin xarici mühitini formalaşdıran subyektlərə aid deyil

- borc verən qurumlar
- onun kadrları
- onun məhsulunun potensial və mövcud istehlakçıları
- dövlət orqanları
- onun təhcizatçıları

241 Müəssisələrin qarşısında duran əsas vəzifələrə aid deyil

- müəssisənin maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək
- ən az xərlə daha yüksək iqtisadi nəticələr əldə etmək
- buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə və fondveriminin artırılmasına nail olmaq

242 Müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar qərarların qəbul edilməsində nəzərə alınmayan amillər:

- potensial və mövcud alıcıların zövqlərinin dəyişməsi
- müəssisənin qarşısına qoyulan məqsədlər
- müəssisənin istehsal potensialı
- müəssisənin istehsal gücü
- müəssisənin fəaliyyət göstərəcəyi sahələrdə əsas fondların quruluşunda baş verən dəyişikliklər

243 Müəssisənin hüquqi şəxs kimi xüsusiyyətlərinə aid deyil

- müəssisə öz öhdəliklərinə görə müstəqil məsuliyyət daşıyır
- müəssisə, iştirakçılarının tərkibindən asılı olmayaraq, prinsipcə, müddətsiz mövcud olur
- müəssisə, müstəqil iradəyə malik olur
- müəssisə, iştirakçılarının mülkiyyətindən fərqli olan, xüsusiləşmiş mülkiyyətə malik olur
- müəssisənin bağladığı əqdlərə görə yaranan öhdəlikdə onun rəhbərinin şəxsi öhdəliklərinə çevrilir

244 Hansı halda müəssisə törəmə müəssisəsi hesab edilir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 25 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 49 faizinə malikdirsə və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun 75 faizini alırsa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa və bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun hamısını yaxın iki ildə almalıdırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə və bu iştirak payı müəssisənin ümumi yığınağına istənilən vaxı çağırmağa imkan verirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

245 Asılı müəssisə nədir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 20 faizdən çox paya malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 100 faizinə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

246 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- Makro və mezo iqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Mezo iqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat
- Mikro iqtisadiyyat

247 Yanacaq-energetika kompleksi aşağıdakılardan hansının subyektidir?

- Makro və mikro iqtisadiyyatın
- Makroiqtisadiyyatın
- Mikro iqtisadiyyatın
- Mezo iqtisadiyyatın
- Meqoiqtisadiyyatın

248 Ölkədə ümumi milli məhsulun istehsalı dinamikasındakı dəyişiklikləri tədqiqi ilə iqtisad elminin hansı qolu məşğul olur?

- Mezo və mikro iqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Mikro iqtisadiyyat
- Mezo iqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat

249 İqtisadiyyatın istehsal sahələri, müxtəlif müəssisə və firmaları, əmtəə və maliyyə bazarları, bankları, ev təsərrüfatı kimi iqtisadi strukturları və onların ünsürlərinin fəaliyyətini hansı elm tədqiq edir?

- Mezo və meqoiqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat

250 İqtisad elmi aşağıdakı elm sahələrinin hansına aiddir?

- dəqiq elmlər
- təbiət elmləri
- texniki elmlər
- ictimai elmlər
- siyasi elmlər

251 Müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində hansı elmi metodlardan istifadə edilir?

- analitik-hesablama, təcrübi-eksperimental və statistik metodlardan
- amortizasiyanın hesablanması üçün açıq metodundan
- statistik müşahidə, müqayisəli təhlil metodlarından
- inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodlardan
- «orta xərclər üstəgəl mənfəət», "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodlarından

252 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində istifadə edilən tədqiqat metodu deyil?

- analiz və sintez
- müqayisəli təhlil, statistik müşahidə və sistemli yanaşma metodları
- iqtisadi-riyazi metodları
- inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodları
- induksiya və deduksiya metodları

253 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun obyektı hansıdır?

- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi
- müəssisədə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri

254 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun predmeti hansıdır?

- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların öyrənilməsi
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsi
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılması
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri və makroiqtisadi tarazlıq məsələlərinin öyrənilməsi

255 Müəssisənin iqtisadi və texniki səviyyəsini müəyyən edən amillərə aiddir.

- investisiya fəaliyyəti, əmək haqqının yüksəldilməsi və sosial müdafiə sisteminin inkişafı
- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın və əməyin təşkili, innovasiya fəaliyyəti
- əmək kollektivinin sosial inkişafı, fiskal siyasət, monetar siyasət

- müəssisələrin səmərəli yerləşdirilməsi və dövlət budcəsinin gəlirlərinin artırılması
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluğun artırılması və makroiqtisadi tarazlığın təmin edilməsi

256 Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- Menecment
- Sənayenin iqtisadiyyatı
- Aqrar sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- Tikintinin iqtisadiyyatı
- Nəqliyyatın iqtisadiyyatı

257 Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- Biznesin təşkili
- Marketing
- Maliyyə
- Müəssisənin iqtisadiyyatı
- Əməyin iqtisadiyyatı

258 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun tədrisi prosesində öyrənilmir:

- xarici iqtisadi fəaliyyətlə əlaqədar məsələləri
- marketing və məhsulun satışı məsələləri
- maliyyə məsələləri və müəssisənin ödədiyi vergilər
- innovasiya və investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlər
- müəssisədə istehsalın texniki məsələləri

259 Aşağıdakı səviyyələrdən hansında tədqiqat və təhlil işinin bütünlükdə milli iqtisadiyyat səviyyəsində aparılır?

- Ev təsərrüfatının iqtisadiyyatı
- Makroiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat
- Müəssisənin iqtisadiyyatı
- Firmanın iqtisadiyyatı

260 Aşağıdakılardan hansı proseslərin müəssisəyə aidiyyəti yoxdur?

- müəssisədə siyasi münasibətlər formalaşır
- müəssisə iqtisadiyyatının istehsal və təşkilati strukturunu əmələ gətirir
- müəssisədə əsas iqtisadi proseslər baş verir
- müəssisədə istehsalın texnologiyası və keyfiyyəti problemləri kəşifir
- müəssisədə iqtisadi münasibətlər formalaşır

261 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyəti növlərinə nələr daxil deyil?

- lisenziyalaşdırma və françayzing
- ixrac və idxal
- birbaşa investisiya və portifel investisiyası
- planlaşdırma və proqramlaşdırma
- idarəetmə kontraktları və «qıfılaltı» kontraktlar

262 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinin əsas motivi nədir?

- idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
- məhsul satışının miqyasının genişləndirilməsi

- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- müəssisədə əmək tutumunun azaldılması
- müəssisədə fondviminin artırılması

263 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxildir?

- müəssisənin əmək haqqı üzrə borclarının azaldılması
- nizamnamə fondunun azaldılması
- işçilərin əmək haqqının yüksəldilməsi
- əsas fondların ekstensiv istifadə əmsalının artırılması
- təchizat və satış mənbələrinin diversifikasiyası

264 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxil deyil?

- əmək haqqının artırılması
- resursların əldə olunması
- satışın artırılması
- satış mənbələrinin diversifikasiyası
- təchizat mənbələrinin diversifikasiyası

265 Hansı variant gömrük rüsumu növünə aid deyil?

- spesifik rüsum
- advalor rüsum
- strateji rüsum
- xüsusi rüsum
- kompensasiya rüsumu

266 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinə təsir edən amil-lərə aid deyil?

- hüquqi və mədəni amillər
- coğrafi amillər
- sosial amillər
- tarixi amillər
- siyasi və iqtisadi amillər

267 Müəssisənin ixrac əməliyyatlarına nələr daxil deyil?

- françayzinq
- müvəqqəti ixrac
- konsiqnasiya
- kreditə ixrac
- təkrar ixrac

268 Müəssisə ixrac əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- gömrük yük bəyamnaməsi
- müəssisənin Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən müəyyən edilmiş kodu
- xarici şəxslərlə bağlanmış müqavilə
- ixrac olunan məhsulların mənşəyi haqqında sənəd
- müəssisənin nizamnaməsi

269 Müəssisə idxal əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- əmtənin mənşəyini təsdiq edən sənəd
- əmtənin keyfiyyət sertifikatı

- gömrük yük bəyannaməsi
- invoys
- dövlət qeydiyyatı şəhadətnaməsi

270 Kvota:

- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqəbilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir

271 Barter:

- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqəbilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir

272 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil?

- məhsulun maya dəyərindən
- istehsal tsiklinin uzunluğundan
- reallaşdırılmış məhsulun həcmindən
- istehsal olunan məhsulun həcmindən
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən

273 Müxtəlif istehsal müəssisələrində dövriyyə fondlarının ümumi dəyərində bitməmiş istehsalın payı aşağıdakı hansı amillə əlaqədar deyil?

- maşın və avadanlıqların dəyəri ilə
- avadanlıqların növbəlilik əmsali ilə
- istehsal tsiklərinin müxtəlif orta davamiyyəti ilə
- istehsalın fasiləli və fasiləsizliyi ilə
- istehsal tipi ilə

274 Hansı məsrəf norması il üçün istehsalı planlaşdırılmış məhsulların plan maya dəyərini kalkulyasiyasında istifadə olunur?

- perspektiv məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- illik məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

275 Hansı məsrəf norması eyni tiptən, lakin bir şirkətin (və ya firmanın) müxtəlif müəssisələri tərəfindən istehsal olunan məhsullar üçün işlənir?

- perspektiv məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

276 Hansı məsrəf norması konstruktor-texnoloji sənədlər və aparılmış xüsusi laboratoriya tədqiqatı əsasında planlaşdırılmış təşkilati-texniki tədbirlərin həyata keçirilməsi müddəti nəzərə alınmaqla konkret müəssisənin məhsulu üçün işlənib hazırlanır?

- perspektiv məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

277 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan faktiki istifadə əmsalı neçə olmuşdur?

- 2,58
- 0,8
- 0,75
- 1,25
- 1,33

278 Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə fondlarının həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğına nisbəti kimi

279 Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

- istehsal edimiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğına nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzun-lu-ğu göstəricisinin tərsi kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi

280 Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf
- təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər

281 Bitməmiş istehsal-dakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

- istehsal tsiklinin uzunluğundan, məhsulun miqdarına görə və istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
- istehsal tsiklinin uzunluğundan, əsas fondların yeniləşmə əmsalından və məhsulun miqdarına görə
- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən
- istehsal olunan məhsulun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunluğundan
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun miqdarına görə və əməyin təşkilindən

282 İki məhsulgöndərmə arasındakı vaxt intervalında müəssisənin normal işini təmin etmək üçün hansı növ ehtiyat yaradılır?

- müəssisədaxili ehtiyat
- sığorta ehtiyatı
- cari ehtiyat
- hazırlıq ehtiyatı
- mövsümü ehtiyat

283 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- istehsal tsiklinin uzunluğu
- işçilərin sayı
- əsas fondların orta illik dəyəri
- mənfəətin həcmi
- işçilərin axını

284 Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi.
- topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqna nisbəti kimi;
- dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqının topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;

285 İstehsalın təşkilinin fərdi forması xarakterizə olunur:

- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yemə yetirilməsi ilə
- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla

286 İstehsalın təşkilinin qarşıq forması xarakterizə olunur :

- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yemə yetirilməsi ilə
- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla

287 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur?

- paralellik prinsipi

- fasiləsizlik prinsipi
- mütnasiblik prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

288 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən miqdar məhsulun hazırlanması üzrə istehsal prosesi və onu təşkil edən ayrı-ayrı tərkib hissələrinin eyni vaxtdan bir təkrar olunmasına əsaslanır?

- paralellik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- mütnasiblik prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

289 Vaxta görə əməliyyatlarının yerinə yetirilməsinin təşkil formaları hansılardır?

- ardıcıl, paralel və qarşıq formaları
- ardıcıl, bərabərli və qarşıq formaları
- ahəngdar, paralel və qarşıq formaları
- ardıcıl, paralel və fasiləsiz formaları
- ardıcıl, fərdi və qarşıq formaları

290 İstehsal prosesinin təşkilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- məhsul buraxılışının ahəngdarlığını və bərabərliyini təmin etmək üçün iş yerləri arasında qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin təmin olunması
- texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsinin səmərəli üsul və fəndlərinin müəyyən edilməsi
- istehsal prosesinin əməliyyatlara bölüşdürülməsi
- sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqların düzgün yerləşdirilməsi

291 İstehsalın tipi müəyyən olunur:

- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, fiziki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə;
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, kimyəvi və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə

292 Müəssisədə istehsalın təşkil əhatə edir?

- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin ərazi baxımından düzgün yerləşdirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman və məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrini ilə müəssisənin səmərəli təminatına yönəldilmiş təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman baxımından keyfiyyətlərinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

293 əmək cisminin hansı hərəkət formasında istehsal tsikli daha qısa olur?

- ardıcıl-qarışıq
- paralel
- ardıcıl
- qarışıq
- paralel-qarışıq

294 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi forması təsis edilərkən müqavilə tərtib edilmir?

- fərdi müəssisələr
- səhmdar cəmiyyətlər
- şərikli müəssisələr
- məhdud məsuliyyətli müəssisələr
- şərikli və payçı müəssisələr

295 İstehsal müəssisəsində işlənmiş yağların regenerasiyası ilə məşğul olan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

296 İstehsal müəssisəsində tara hazırlayan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

297 İstehsal müəssisəsində anbar təsərrüfatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

298 İstehsal müəssisəsində su təchizatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

299 İstehsal müəssisəsində eksperimental sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

300 İstehsal müəssisəsində kompressor stansiyaları aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- köməkçi sexə

301 İstehsal müəssisəsində nəqliyyat və enerji sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

302 İstehsal müəssisəsində model sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

303 İstehsal müəssisəsində təmir sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- köməkçi sexə

304 İstehsal müəssisəsində alət sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

305 Toxuculuq fabriklərində naxışvurma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

306 Toxuculuq fabriklərində toxucu sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

307 Toxuculuq fabriklərində əyirici sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

308 Metallurgiya kombinatlarında koks sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

309 Metallurgiya kombinatlarında yayma (prokat) sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

310 Metallurgiya kombinatlarında marten sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

311 Metallurgiya kombinatlarında domna sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

312 Maşınqayırma zavodlarında yığma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

313 Maşınqayırma zavodlarında hazırlıq sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

314 Müəssisənin əsas sexlərin istehsal tullantılarından təkrar istifadə edilməsi (təkrar istehsalı) məqsədilə hansı sex yaradılır?

- xidmətedici sex
- əsas sex
- yardımçı sex
- sosial-məişət bölməsi
- köməkçi sex

315 Müəssisənin xidmətedici sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- yardımçı sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

316 Müəssisənin köməkçi sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

317 Müəssisənin əsas sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

318 Müəssisədə idarəetmə nədir?

- qarşıya qoyulan məqsədlərə yönəldilən lisenziyalaşdırma sistemidir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş idarəetmə subyektii ilə istehsal heyətinin birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət idarəetmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət tənzimləmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş tədbirlərin qiymətləndirilməsi sistemi-dir

319 Müəssisələrdə idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- xətti, funksional, xətti-funksional
- istehsal, mübadilə, istehlak
- planlaşdırma, təşkilətmə, koordinasiya
- idarəetmədə əmək bölgüsü, təkbaşnaçılıq, korporativ əhval-ruhiyyəsi
- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji

320 İdarəetmənin metodları hansılardır?

- iqtisadi; texnoloji, operativ
- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- inzibati, psixoloji, təşkilatı
- iqtisadi, təşkilatı, sosial-psixoloji
- maddi-texniki, təşkilatı, iqtisadi

321 İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:

- koordinasiya
- İdarəetmədə əmək bölgüsü
- Təkbəşinəçılıq
- Ədalət prinsipi
- Təşəbbüskarlıq

322 İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- lisenziyalaşdırma
- matris sxemi
- koordinasiya
- Təşəbbüskarlıq
- məqsədlərin müəyyən edilməsi

323 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- paralellik prinsipi
- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi
- səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

324 Müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət
- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzipləmə
- planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət
- təşkil, idarəetmə, tənzipləmə
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzipləmə

325 İdarəetmə sistemi nədir?

- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir
- idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- müəssisədə idarəetmənin təşkilatı quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir

326 Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?

- planlaşdırma iyerarxiyasına görə
- əhatə etdiyi dövrə görə
- funksional baxımdan
- istehsalın həcminə görə
- idarəetmə iyerarxiyasına görə

327 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə planlaşdırmanın metodlarına aid deyil?

- balans merodu
- "Nail olunmuş səviyyədən" planlaşdırma
- iqtisadi-statistik metodlar
- təcrübi-eksperimental metodu
- normativ metod

328 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin planlaşdırılması prinsiplərinə aid olunmur?

- prioritetlərin müəyyən olunması prinsipi
- paralellik prinsipi
- komplekslik prinsipi
- stabillik prinsipi
- qənaətlilik prinsipi

329 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı
- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- əmək haqqı və kadrlar planı
- sığorta işinin planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı

330 Funksional əlamətə görə planlar hansı növlərə ayrılır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- plan, proqram, proqnoz

331 İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- məhsulun maya dəyəri
- əmtəlik məhsul
- 1 manatlıq əmtəlik məhsula çəkilən xərc
- əsas istehsal fondlarının tərkibi
- dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri

332 İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- xalis məhsul
- əmtəlik məhsul
- ümumi məhsul
- reallaşdırılmış məhsul
- məhsulun nomenklaturası

333 Plan nədir?

- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvir, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məjmusudur

- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlük-lə-ri-nin və sə-mə-rə-li-liyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu gös-tə-ri-cilərin artımına nail olmağa imkan ve-rən istiqamətlərin, fəali-yət qay-daları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur

334 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlaməti üzrə planlar hansı növlərə ayrılır?

- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar
- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- plan, proqram, proqnoz
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar

335 Proqnoz nədir?

- idarəetmə məqsədlərinin, idarə-et-mənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan və-z-i-fələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış tə-sə-v-ür, mü-lahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli is-ti-fadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəl-dilmiş idarəetmə qərar-la-rı-nın əsas-landırılması, qəbul edil-məsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə ye-tirilən müx-təlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının məcmusudur
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur
- istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsaslı olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir

336 Proqram nədir?

- məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymət-lən-di-rilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür
- proqramda öz əksini tapan tə-d-bir-lə-ri-nin rə-van, bir qaydada realizə olunması məqsə-dilə həya-ta keçirilməsi nəzərdə tu-tu-lan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsə-r-ü-fat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- elmi cəhətdən formalaşdırılan bi-lik-lər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahə-lə-rinin şü-ur-lu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür
- strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qar-şıya qoyulan və-z-i-fələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cə-hətdən əsaslandırılmış tə-sə-v-ür, mü-lahizə və tövsiyələrin məcmusudur

337 Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsalın ictimai təşkilinin hansı forması daha çox perspektivli sayılır?

- istehsalın universallaşması
- istehsalın təmərküzləşməsi
- istehsalın kooperativləşməsi
- istehsalın ixtisaslaşması
- istehsalın kombinəlməsi

338 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin orta ölçüsünün artmasıdır
- sa-həyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır

- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

339 Aqrəqat tərəküzləşməsi necə baş verir?

- köməkçi və xidmətedici tərüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş aqrəqat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- aqrəqat və avadanlıqların texnoloji strukturun-da daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- müəssisədə köməkçi və xidmətedici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə

340 İstehsal-texniki tərəküzləşmə necə baş verir?

- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- aqrəqat və avadanlıqların texnoloji strukturun-da daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təriri və modernləşdirilməsi yolu ilə

341 Texnoloji tərəküzləşmə necə baş verir?

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təriri və modernləşdirilməsi yolu ilə
- aqrəqat və avadanlıqların texnoloji strukturun-da daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə

342 Sənayedə tərəküzləşmənin hansı forması daha səmərəli hesab edilir?

- müəssisələrdə eyni tip avadanlıqların sayının artırılması
- ixtisaslaşmış istehsalın tərəküzləşməsi
- kombinəlanmış istehsalın tərəküzləşməsi
- univərsal müəssisələrin ölçülərinin artırılması
- avadanlıqların güc vahidlərinin artırılması yolu ilə tərəküzləşmə

343 Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın tərəküzləşməsini daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- istehsal dövriyyə fondlarının orta illik dəyəri
- sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- istehsal edilən məhsulun həcmi
- texnoloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti

344 Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsaldaxili amillərdəndir:

- makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti və s.
- ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçılardan gəlirləri və s.
- texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s.

- xammal və nəqliyyat amilləri, demoqrafik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənim-sənilmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.
- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu və s.

345 Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi
- yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gön-dəri və ayaq-qa-bı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinəşdirilmiş yem istehsalı
- bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alət-ləri-nin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və bo-yama, dəftərxana ləvazimatı istehsalı
- ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti ma-te-rialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri
- elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan me-tallurgiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement isteh-salı, ma-şın-ı-qayırma, şüşə və çini-saxsı sənayesi

346 Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilmir:

- İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçılarının sayının artmasına gətirib çıxarır
- İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür
- İri istehsallarda istehsalın və əməyin mütərəqqi təşkili for-ma-larına keçmək daha asan olur
- İri isteh-sal-da hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur
- İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktor büroları yaratmaq mümkün olur

347 Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstün-lük-lərə malikdir. Ona görə ki:

- bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir
- bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır
- bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir

348 Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əla-qədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işi-ni tamamlayır
- baş müəssisə koope-ra-si-ya-ya daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, ge-neratorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi mə-mulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- bir müəssisə digərinə müəyyən yarım-fab-ri-katlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir

349 ərazi və sahə üzrə təşkili baxımından istehsalın kooperasiyalaşdırılmasının hansı formaları vardır?

- rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkələrarası, sahədaxili, sahələrarası
- ölkədaxili, ölkələrarası, bölgədaxili
- sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- ölkələrarası, ölkədaxili, sahələr arası, sahədaxili
- rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası

350 əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir
- müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir
- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir
- bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir

351 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi
- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və texnoloji cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri
- müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi
- müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı

352 Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır
- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir
- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur

353 İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
- əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı
- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
- sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu

354 Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaldakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti

355 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- avadanlıq formasında
- istehsal-texniki formada
- hissə formasında
- əşya formasında
- texnoloji mərhələ üzrə

356 Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil ol-duğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- aqreqat üzrə kooperativləşdirmə
- əşya üzrə kooperativləşdirmə
- istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə
- hissə üzrə kooperativləşdirmə

357 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- əşya, texniki, mexaniki
- fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə

358 Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

359 Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

360 Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- avadanlıq formasında
- istehsal-texniki formada
- hissə formasında
- əşya formasında
- texnoloji mərhələ üzrə

361 Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- istehsal-texniki kombinləşdirmə
- xammalın ardıcıl emalı
- xammalın kompleks emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- üfqi kombinləşdirmə

362 Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- texniki kombinləşdirmə
- xammalın ardıcıl emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

363 Neftayırma müəssisələri üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- şaquli kombinləşdirmə
- xammalın ardıcıl emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

364 Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinləşmənin səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

- kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı
- kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət
- kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü

365 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- avadanlıqların boşdayanma halları azalır
- xammal və materialların daşınma xərclərinə ciddi qənaət olunur
- idarəetmənin çevikliyi artır
- məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir
- məhsulların satış sürəti artır

366 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
- kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət
- xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət
- istehsal ehtiyatları həcmnin ciddi surətdə azalması
- müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi

367 Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- hasilat sənayesi
- yeyinti sənayesi
- ağır metallurgiya
- neft-kimya sənayesi
- ağac emalı sənayesi

368 Kombinləşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
- sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
- texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi

- əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərləridə xüsusi çəkisi
- əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı

369 Şaquli kombinləşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullan-tılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
- xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
- ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır

370 İqtisadi səmərə nədir?

- Ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı
- Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi
- Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkilən xərclərin mütləq ölçüdə cəmi
- Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə
- Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə

371 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərə göstəricisinə xasdır?

- xərc göstəricisidir
- nisbi göstəricidir
- mütləq göstəricidir
- müqayisəli göstəricidir
- faiz göstəricisidir

372 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərəlilik göstəricisinə xasdır?

- xərc göstəricisidir
- həcm göstəricisidir
- nisbi göstəricidir
- mütləq göstəricidir
- ölçüyə gəlməyən göstəricidir

373 Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- ümumi milli məhsul
- səmərə ilə onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərin kəmiyyət nisbəti
- səmərə
- milli gəlir
- istehsala sərf olunan məsrəflər

374 Xərclərin proses üzrə uçotu metodundan istifadə etməklə məhsulun maya dəyərinin hesablanması aşağıdakı hansı mərhələdən keçmir?

- şərti məhsul vahidinin maya dəyərinin müəyyən edilməsi
- natural ifadədə buraxılışın həcmnin hesablanması
- şərti vahidlərdə buraxılışın həcmnin müəyyən edilməsi

- ümumi məhsulun istehsalına çəkilmiş xərclərin hesablanması
- istehsal tsiklinin tərkibinin müəyyən edilməsi

375 Məhsulun maya dəyəri:

- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amorti-zasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmu-su-nu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövriyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amorti-zasiya ayırmalarının məcmu-su-nu əks etdirir

376 əmtəəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin dəyişməsi aşağıda sadalanan amillərdən hansının təsiri altında olmur?

- məhsul istehsalına çəkilən xərclərə qənaət
- material resurslarına qiymətin dəyişməsi
- müəssisənin debitor borclarının dəyişməsi
- buraxılan məhsulların quruluşundakı dəyişiklik
- məhsulun topdan satış qiymətinin dəyişməsi

377 Maya dəyərinin aşağıda sadalanan xərc maddələrindən biri müs-təqim xərcdir

- inzibati idarə binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- ümumi zavod xərcləri
- ümum sex xərcləri
- texnoloji ehtiyaclar üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- sex binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər

378 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması amillərinə aid deyil:

- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- müəssisədə məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- müəssisədə məhsulun həcmnin artırılması
- müəssisədə məhsulun quruluşunun dəyişilməsi
- istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması

379 Hansı məqsədlə xərclər şərti-dəyişən və şərti sabit xərclərə bölürlər?

- müəssisədə istehsalın texniki səviyyəsini yüksəltmək üçün
- mənfəətin həcmi proqnozlaşdırmaq üçün
- sex, istehsal və tam maya dəyərini müəyyən etmək üçün
- müəssisədə istehsal həcmnin zərərsizlik həddini müəyyən etmək üçün
- müəssisədə istehsal edilən məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək üçün

380 Müəssisədə istehsal həcmnin zərərsizlik həddi necə müəyyən edilir?

- müəssisədə şərti-sabit xərclərin üzərinə dəyişən xərcləri gəlib, bu cəmi məh-sul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətindən məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri çıxıb, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu fərqlə bölməklə
- müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətinin üzərinə məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri gəlib, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu cəmə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məh-sul vahidinin satış qiymətinə bölməklə

381 Müəssisədə istehsal prosesinin xüsusiyyətindən asılı olaraq mayaya dəyəri hansı formalarda uçota alınır?

- dəyərin çıxılması, dəyərin toplanması, eksperimental formalarda
- analitik, statistik və qarışıq formalarda
- statistik müşahidə, müqayisəli təhlil və qarışıq formalarda
- inzibati, iqtisadi, statistik formalarda
- proses üzrə, sifariş üzrə və qarışıq formalarda

382 Texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar sex məsrəflərinin məbləği hansı maya dəyərində bərabərdir?

- kommərsiya maya dəyəri;
- texnoloji maya dəyəri;
- sex maya dəyəri
- istehsal maya dəyəri;
- tam maya dəyəri

383 əsaslı xərclərə nə aiddir?

- material xərcləri.
- menecerlərin əmək haqqı xərcləri;
- əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
- əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər;

384 Məhsulun maya dəyərində quruluşu dedikdə nə başa düşülür?

- müəssisənin illik məhsul dövriyyəsinin həcmində maya dəyərində xüsusi çəkisi.
- ümumi məhsul istehsalının həcmində maya dəyərində xüsusi çəkisi;
- müxtəlif növ məsrəflərin dəyərində məhsulun tam maya dəyərində xüsusi çəkisi;
- məhsulun tam maya dəyərində müxtəlif növ məsrəflərin xüsusi çəkisi;
- müəssisənin mənfəətində maya dəyərində xüsusi çəkisi;

385 Aşağıdakı xərc maddələrindən hansı maya dəyərində daxil edilmir?

- reklam xərcləri.
- əmək haqqı xərcləri;
- icarə haqqı xərcləri;
- sosial-mədəni ehtiyaclara çəkilən xərclər
- material xərcləri;

386 Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- müəssisə direktorunun əmək haqqı
- təmir təsərrüfatında işləyən fəhlənin əmək haqqı
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı

387 Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri
- əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı

- texnoloji ehtiyaj-lar üçün yanacaq xərcləri
- əsas xammal və materiala xərclər

388 Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- əmtəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
- əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə
- ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə

389 Kompleks xərclərə hansı xərclər aiddir?

- ümumi sex xərcləri
- texnoloji məqsədlər üçün yanacağa çəkilən xərclər
- texnoloji avadanlıqların amortizasiyası
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- xammal və əsas materiallara xərclər

390 Məhsulun sex maya dəyərinə daxil edilməyən xərc növü hansıdır?

- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı
- əsas və köməkçi materiallar
- əsas fəhlələrin əmək haqqı
- inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqların saxlanılmasına və istismarına çəkilən xərclər

391 İstehsalın həcmindən aslı olaraq xərclər necə qruplaşdırılır?

- qeyri-müstəqim və zavod xərcləri;
- müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər;
- sadə və kompleks xərclər;
- sex və zavod xərcləri;
- müstəqim və sex xərcləri;

392 Zərərsizlik həddi nədir?

- məhsul satışından mədaxilin məhsulun texnoloji maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir.
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən kiçik olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən çox olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun sex maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;

393 Müəssisədə maya dəyərinin idarə olunmasında hansı məsələ həll olunmur?

- faktiki xərclərin plandan kənarlaşmalarına nəzarətin həyata keçirilməsi
- əmtəlik (ümumi, reallaşdırılan) məhsulun və ayrı-ayrı məhsul növlərinin maya dəyərinin formalaşdırılması
- hər bir məhsul növünə qiymətin müəyyən edilməsi və məhsul vahidinin rentabelliyyənin müəyyənləşdirilməsi
- maya dəyərini aşağı salınması ehtiyatlarının aşkar edilməsi və onlardan istifadə olunması
- digər müəssisələrin istehsal xərclərinə nəzarət etmək

394 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri
- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri

395 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- zəruri avadanlıqların miqdarını müəyyən etməyi
- əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən etməyi
- yeni texnikanın tətbiqi səmərəliliyini qiymətləndirməyi
- sexin, istehsal sahəsinin, ayrı-ayrı iş yerlərinin istehsal proqramlarını hesablamağı
- avadanlıqların mexaniki gücünü müəyyən etməyi

396 əməyin ödənişinin işəməz forması olan mükafatlı işəməz əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır

397 əməyin ödənişinin işəməz forması olan akkord işəməz əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır

398 Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasil kimi
- işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi

399 Müəssisə işçiləri daha çox maraqlıdırlar ki:

- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın
- əmək məhsuldarlığı artsın
- rentabellik yüksəlsin
- əmək haqqı yüksəldilsin
- istehsal xərcləri azaldılsın

400 əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri

401 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati
- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq
- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaltılması
- müəssisədə inzibati idarə heyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması

402 Vaxt norması nədir?

- əsas işin yerinə yetirilməsində fəhlənin köməkçi xarakter daşıyan işlərə sərf etdiyi vaxta deyilir
- vaxt vahidində müvafiq ixtisaslı bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarıdır
- məhsul (iş) vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış, planlaşdırılmış miqdarıdır
- növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud müəyyən təşkilati-texniki şəraitdə bir işçinin xidmət etdiyi mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarıdır
- verilən işin həcmi yerinə yetirmək üçün işə çıxan fəhlələrin zəruri miqdarının müəyyən edilməsidir

403 Aşağıdakı ünsürlərdən hansı vaxt normasına aid deyil?

- hazırlıq-tamamlama vaxtı
- əsas vaxt
- iş yerinə xidmət vaxtı
- mənzuniyyət vaxtı
- köməkçi vaxt

404 Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- materialtutumuna görə
- təqvim vaxtına görə
- faktiki iş vaxtına görə
- hazırlanmış məmumatın sayına görə
- göstərilən xidmətin həcminə görə

405 Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
- kadrlara tələbatın planlaşdırılması
- kadrların seçilməsi
- əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması
- əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması

406 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- istehsal olunan məhsulların satış imkanlarını müəyyən etməyi
- peşə və ixtisas üzrə işçilərin zəruri sayını hesablamağı
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığını əsaslandırmağı
- istehsal olunan detal, qovşaq və məmumatın plan əmək-tutumunu müəyyən etməyi

- əməyin nəticələrini qiymətləndirməyi

407 Vaxt norması nədir?

- qurulmuş avadanlıqların miqdarının plan ölçüsüdür
 müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının plan ölçüsüdür
 məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həcm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının planlaşdırılan miqdarıdır
 fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür

408 əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- dəyər göstəriciləri
 natural göstəricilər
 texnolojilik göstəriciləri
 şərti-natural göstəricilər
 əmək göstəriciləri

409 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- mükafatlı işəməzd
 birbaşa işəməzd
 sadələşdirilmiş işəməzd
 dolaylı işəməzd
 mütərəqqi işəməzd

410 Müəssisə, bazarda öz satış payını artırmaq məqsədini hansı halda seçmir?

- istehsalın həcmi artırılması nəticəsində miqyasından qənaət əldə edilmir
 istehlakçıların tələbi qiymətə görə elastikdir
 məhsul vahidinin qiymətini azaltmaqla satışın həcmi yüksəltmək və bununla da ümumi mənfəəti artırmaq mümkündür
 satış həcmi artırılması məhsul vahidinə düşən istehsal və satış xərjlərinin nisbətən azalmasına səbəb olur
 qiymətlərin aşağı salınması müəssisənin bazardakı payına rəqibləri tərəfindən olan təhlükəni aradan qaldırır

411 Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aid deyil?

- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
 qiymətəmələgəlmənin vəziyyətlərinin müəyyən olunması
 tələbin müəyyən edilməsi
 Rəqiblərin qiymət və məhsullarının təhlili
 qiymət qoymanın metodlarının seçilməsi

412 Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aiddir?

- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
 əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi
 tələbin müəyyən edilməsi
 maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi
 maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi

413 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində rəqabətin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?

- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanları-nın atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
- müəssisənin qiymət dəyişiklikləri-nə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəcəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir

414 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində dövlət tənzimlənməsinin qiymətləndirilməsində məqsəd nədən ibarətdir?

- müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanları-nın atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- müəssisənin qiymət dəyişiklikləri-nə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəcəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
- maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir

415 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində bazar segmentlərinin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?

- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanları-nın atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
- müəssisənin fəaliyyəti-nin bazar şərtlərinin dəqiqləşdirilməsindən ibarətdir
- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir

416 Aşağıdakılardan hansı məhsulun qiymətində güzəştlər sisteminə aiddir?

- rəqib məhsulların qiymətini artıran güzəştlər
- məhsulun qiymətinin nağd pulla, avansla və ya əvvəl-cə-dən ödənilməsinə stimullaşdıran güzəştlər
- məhsulun istehsalı planının işçilər tərəfindən yerinə yetirilməsini stimullaşdıran güzəştlər
- əmək məhsuldarlığını yüksəltmək üçün işçilərin əməyini stimullaşdıran güzəştlər
- məhsulun qiymətlərinin artırılmasını nəzərdə tutan güzəştlər

417 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət strategiyasının seçilməsinə təsir göstərmir?

- nüfuzlu məhsullar üçün qiymətin artırılması tələbin artması-na səbəb olur
- məhsula kifayət qədər böyük sayda alıcılar tərəfindən yüksək və artan həcmdə tələb formalaşır
- yüksək qiymətin azaldılması hesabına qiymətdə təshihlər aparılması müəssisə üçün itkilərlə nəticələnir
- qiymətin artırılması ona olan tələbin məhdudlaşdırılması ilə nəticələnir
- işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlər

418 Orta dəyişən xərclər necə hesablanır?

- məhsulun miqdarının ümumi dəyişən xərjlərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır

419 Orta sabit xərclər necə hesablanır?

- məhsulun miqdarının ümumi sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır
- ümumi sabit xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır

420 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə siyasətinin işlənməsinin strateji vəzifələrinə aid deyil?

- müəssisənin investisiya qoyuluşu üçün cazibədarlığının təmin edilməsi
- müəssisənin mənfəətinin maksimumlaşdırılması
- müəssisənin kapitalının strukturunun optimallaşdırılması və onun maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi
- müəssisədə mənfəətin bölgüsü qaydalarının hazırlanması
- müəssisənin idarə edilməsinin səmərəli mexanizminin qurulması

421 Müəssisədə cari likvidlik əmsalı necə hesablanır?

- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

422 Mənfəətin funksiyalarına aiddir:

- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; maliyyə resurslarının bölgüsü; dövriyyə vəsaitlərinin idarə olunması
- alıcılar bağlanmış sazişlərə əməl edirlər və aldıkları əmtəələrin dəyərini ödəyirlər; borcalanlar kredit müqavilələrinin tələblərini pozurlar və öz borclarını ödəyirlər
- müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş iqtisadi səmərəni xarakterizə edir, müəssisənin maliyyə resurslarının əsas elementidir, müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlir hissəsinin formalaşması mənbəyidir
- vergi ödəyiciləri vergiləri ödəyirlər; müəssisə və şirkətlər öz məsrəflərini əldə etdikləri gəlirlər hesabına ödəyirlər
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü

423 Müəssisədə müstəqillik əmsalı necə hesablanır?

- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

424 Müəssisənin xalis aktivləri necə müəyyən olunur?

- müəssisənin ümumi öhdəlikləri ilə ümumi aktivlərinin fərqi kimi müəyyən olunur
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin cəmi kimi müəyyən olunur
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin hasili kimi müəyyən olunur
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi müəyyən olunur
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin nisbəti kimi müəyyən olunur

425 Müəssisənin ödəmə qabiliyyəti necə hesablanır?

- xüsusi vəsaitlərin jəminin borj vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktımlərin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

426 İnvəstisiya layihələrinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan diskontlaşdırılmış qiymətləndirməyə əsaslanan üsula aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- daxili rentabellik norması
- xalis cari dəyər
- rentabellik indeksi
- investisiyanın ödənmə müddəti
- xərclərin cari dəyəri

427 İstehsal sahəsində investisiya layihələri hazırlanarkən aşağıdakılardan hansı araşdırılır?

- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsindən gözlənilən son nəticə
- investisiyanın yönəldildiyi istiqamətlərin xarakterik cəhətləri
- layihənin həyata keçirilməsi üçün lazım olan investisiyanın həcmi
- digər müəssisələrin xarici ölkədə həyata keçirdikləri investisiya qoyuluşları
- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsinə çəkilən xərclərin geri qaytarılması şərtləri və potensial investitorların əldə edəcəkləri gəlirlər

428 İnvəstisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsində aşağıda qeyd olunan mexanizmlərin hansından istifadə edilmir?

- investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə respublikaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların gömrük rüsumundan qismən və ya tamamilə azad edilməsi
- vergi sistemində potensial investitorlar üçün güzəştli vergi dərəcələrinə və şərtlərinə istifadə olunması
- aşağı faizlərlə kredit verilməsini və sürətli amortizasiya ayırma-larını özündə cəmləşdirən çevik maliyyə-kredit və əsas vəsaitlərin amortizasiyası mexanizmlərindən istifadə olunması
- potensial investitorlara maliyyə yardımının edilməsi
- investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə respublikaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların əlavə dəyər vergisindən qismən və ya tamamilə azad edilməsi

429 Aşağıdakılardan hansı investisiya layihələrinin işlənilməsi mərhələlərinə aid deyil?

- layihənin qiymətləndirilməsi
- araşdırmalar
- ilkin təhlilin aparılması
- əmək kollektivində sosioloji təhlilin aparılması
- son təhlilin aparılması

430 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram
- əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "ehtiyat məmulatlar" üzrə tapşırıqlar
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi
- ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titullu siyahıları

431 Aşağıdakılardan hansı titullu siyahısına aid deyil?

- işçilərin əmək məhsuldarlığı
- hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon
- layihə istehsal gücü
- əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi
- tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri

432 İntestisiya layihəsi çərçivəsində ümumiqtisadi təhlil:

- investisiyanın maliyyə təhlili kapital və jəri dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğilə xüsusi çəkisinin öyrənilməsinə əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir

433 İntestisiya layihəsi çərçivəsində maliyyə təhlili:

- cari dəyər-də capital və pul axınlarının tədqiqini əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin həcmi müəyyən edilməsinə əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir

434 İntestisiya layihəsi çərçivəsində texniki-iqtisadi təhlil:

- cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyinin öyrənilməsinə əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərini əsaslandırmaqla birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir

435 Dövlətin investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına təsir vasitələrinə nə aid deyil?

- müəssisənin kadr hazırlığı və innovasiya fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkdiyi xərclərin qismən dövlət büdcəsindən ödənilməsi
- sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi
- mənfəətdən vergi üzrə güzəştlərin müəyyən olunması
- investisiya qoyuluşlarının güzəştli kreditlərlə maliyyələşdirilməsi
- minimum əmək haqqının səviyyəsinin yüksəldilməsi

436 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərqi
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini
- illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi

437 İnvestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərq kimi
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərinin illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyərinin illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi

438 İnvestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- əmək haqqı xərcləri
- riskin səviyyəsi
- material xərcləri
- enerji xərcləri
- məhsulun maya dəyəri

439 Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən stimullaşdırılması vasitələrinə nə aiddir?

- Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan kreditlərin verilməsi
- işçilərin minimum əmək haqqının artırılması
- dövlət ünvanlı sosial yardımlarının verilməsi
- dövlət tərəfindən müavinətlərin artırılması
- dövlət Sosial müdafiə Fondundan pensiyaların verilməsi

440 Anbarların çox sayda istehlakçı sexlərə xidməti zamanı hansı reyslərdən istifadə olunur?

- rəqqas
- zona
- dairəvi
- şüa
- zona-dairəvi

441 Maddi-texniki təminatın hansı forması seçilərkən tranzit və sifariş normaları əsas götürülür?

- Ənənəvi forma
- Kontrakt sistemi
- «Dəqiq vaxtında» sistemi
- Tranzit forma
- Anbar forma

442 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda A qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- 70-80 faizi
- 5 - 10 faizi
- 15-20 faizi
- 25-30 faizi
- 40-55 faizi

443 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

444 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- 15 faizi
- 7 faizi
- 23 faizi
- 45 faizi
- 25 faizi

445 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 75 faizi
- 80 faizi
- 20 faizi
- 65 faizi
- 35 faizi

446 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayja neçə faizi aid olunur?

- 80-85 faizi
- 25-30 faizi
- 40-45 faizi
- 60-65 faizi
- 70-75 faizi

447 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 5 faizi
- 55 faizi
- 30 faizi
- 45-50 faizi
- 75-80 faizi

448 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanmasında hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normasından
- işçilərin sayı və vaxt fondundan
- əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelindən
- fondverimi və dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən
- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəf normasından

449 Aşağıdakı prinsiplərin hansından marketinq şöbəsi yaradılarkən istifadə edilmir?

- funksional prinsip üzrə təşkil
- ahəngdarlıq prinsipi üzrə təşkil
- əmtəə-bazar prinsipi üzrə təşkil
- bazar prinsipi üzrə təşkil
- əmtəə istehsalı prinsipi üzrə təşkil

450 Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına aiddir?

- əmək məhsuldarlığının artırılması yollarının müəyyən edilməsi
- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının planlaşdırılması
- xammala tələbatın müəyyən edilməsi

- əmtəələrin satış bazarlarının müəyyənləşdirilməsi

451 Aşağıdakılardan hansı marketinqin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- marketinq tədbirlərinin həyata keçirilməsi
 bazar imkanlarının təhlili
 məqsədli bazarın seçilməsi
 materiallara tələbatın hesablanması
 marketinq kompleksinin işlənilib hazırlanması

452 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilir?

- resurs axını
 sifarişlər axını
 iş qüvvəsinin axını
 tələb axını
 iqtisadi axın

453 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilmir?

- iş qüvvəsinin axını
 informasiya axını
 maliyyə axını
 fiziki axın
 mülkiyyət hüququnun axını

454 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilir?

- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatın planlaşdırılması
 maddi-texniki təminat planlarının tərtib etmək
 əlavə xidmətlərin, xarici ticarət əməliyyatlarının, reklam fəaliyyətinin planlaşdırılması
 müəssisədə innovasiya prosesinin planlaşdırılması
 əmək haqqının müəyyənləşdirilməsi

455 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilmir?

- satışın idarə edilməsi üzrə xərclər sənətinin tərtibi
 məqsədlərin müəyyən olunması
 mənfəətin bölgüsü
 konyunktura və tələb üzrə proqnozların hazırlanması
 məhsulların reallaşdırılması proqnozlarının işlənməsi

456 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilmir?

- əmtəənin hərəkəti texnologiyası
 iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
 tələbin stimullaşdırılmasının və reklam fəaliyyətinin təşkili
 ticarət kommunikasiyalarının, hüquqi və iddia işlərinin təşkili
 informasiya-dispetçer xidmətinin hesabatlarının hazırlanmasının təşkili

457 Marketinq proqramının hazırlanmasında aşağıdakı elementlərin hansından istifadə edilmir?

- marketinq məqsədlərinin müəyyən olunması
 satış bazarının müəyyən edilməsi
 dövrü və vəsaitlərinin dövretmə uzunluğunun müəyyən edilməsi
 bazar segmentinin müəyyən edilməsi

- daxili və xarici mühit amillərinin təsirinin uçota alınması ilə planların dəqiqləşdirilməsi

458 Marketing şöbəsi yaradılarkən aşağıdakı prinsiplərin hansından istifadə olunur?

- təşkilati prinsip
 sosial prinsip
 coğrafi prinsip
 təklif prinsipi
 stimullaşdırıcı prinsip

459 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- planlaşdırılan səviyyədə mənfəəti və tələbi təmin etməyə imkan verən bir məhsulun qiymətinin müəyyən edilməsi
 zərərsizlik həddinin tapılması
 planlaşdırılmış mənfəəti əldə etmək üçün məhsulun satış həcminin müəyyən olunması
 işçilərin sayının müəyyən edilməsi
 ən səmərəli istehsal texnologiyasının seçilməsi

460 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aiddir?

- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
 müəssisənin təşkilati-hüquqi formasının müəyyən edilməsi
 planlaşdırılmış mənfəətin bölgüsünün müəyyən olunması
 işçilərin sayının müəyyən edilməsi
 optimal istehsal planının qəbulu

461 Müəssisədə məhsulun maya dəyərini təhlili və planlaşdırılması zamanı əsasən aşağıdakı göstəricilərdən istifadə edilmir?

- əmtəlik məhsula görə hesablanan əmək məhsuldarlığı göstəricisindən
 istehsal xərcləri smetası
 bütün nomenklatura üzrə məhsul vahidinin maya dəyərini kalkulyasiyası
 əmtəlik məhsulun maya dəyəri
 əmtəlik məhsulun maya dəyərini və əmtəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin aşağı salınması üzrə tapşırıqlar

462 Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
 material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
 xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri
 qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri
 icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri

463 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi sex maya dəyərini tərkibinə aid deyil?

- inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
 xammal, material, yarımfabrikat və dəstləşdirici məmulatlara sərf edilən xərclər
 istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
 texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmalar
 ümum sex xərcləri

464 Məhsulun tam maya dəyərinin müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlənin həlli üçün zəruri deyil:

- işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək
- marketinq tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərcə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu
- məhsulun maya dəyərinə ayrı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək
- qiymətin əmələgəlməsi
- müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq

465 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə maya dəyərinin idarəedilməsi prosesinə aid olunmur?

- məhsulun maya dəyərinin təhlili
- maya dəyərinin proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması
- məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- maya dəyərinin aşağı salınması yollarının müəyyən olunması
- məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiyası

466 Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərinin azalmasını göstərir
- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir
- məhsulun əməktutumunu göstərir
- müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir
- məhsulun maya dəyərinə əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisidir

467 Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- məhsulun maya dəyərinə amortizasiya ayırmalarının xüsusi çəkisidir
- məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir
- əsas fondların orta illik dəyərinin məhsulun maya dəyərinə nisbətini göstərir
- istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir
- əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir

468 Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- məhsulun maya dəyərinə material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir
- məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir
- müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir
- müəssisədə anbarların hazır məhsul tutma qabiliyyətidir
- məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir

469 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi istehsal maya dəyərinin tərkibinə aid deyil?

- məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər
- əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmaları
- ümum sənə xərcləri

470 Müəssisənin idarə edilməsi xərcləri hansı növ xərc maddəsinə daxildir?

- istehsaləndən xərclər
- texnoloji maya dəyərinə
- sənə maya dəyərinə

- ümumzavod xərclərinə
- ümum sex xərclərinə

471 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını
- ümum sex xərcləri
- ümumzavod xərcləri
- müəssisənin idarə edilməsi xərcləri
- istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı

472 Müəssisədə istehsal xərcləri smetası:

- istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir
- kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir
- sex maya dəyərini hesablamaq üçün tərtib edilir
- istehsaldankənar xərcləri əhatə edir
- müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir

473 Müəssisədə məhsulun maya dəyərini aşağı salınması ehtiyatlarına aid deyil:

- müəssisədə məhsulun istehsalına çəkilən material xərclərinin aşağı salınması
- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- müəssisədə işçilərin əmək haqlarının və onların sosial inkişafına xərclərin artırılması
- müəssisədə istehsaldankənar xərclərinin azaldılması
- müəssisədə məhsulun fondtutumunun aşağı salınması

474 Texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin gücü əsasında istehsal gücü necə hesablanır?

- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilinin texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsala nisbəti kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalının hasili kimi

475 Müəssisələrdə amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərini əsas fondların qalıq dəyərindən nisbəti kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərini hasili kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərini cəmi kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərini əsas fondların ilkin dəyərindən nisbəti kimi

476 Amortizasiya norması necə hesablanır?

- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətində nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyərindən nisbəti kimi

- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun faydalı istifadə müddətinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə hasilinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə cəminə nisbəti kimi

477 İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir?

- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinin köhnəlmə məbləğinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə hasili kimi

478 əməyin fondla silahlılığı necə hesablanır?

- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- məhsulun həcmnin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi
- əmək məhsudarlığının fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- fəhlələrin sayının istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

479 Müəssisədə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil:

- istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və mün-təzəm, boş-da-yan-ma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərarda getməsinin tə-min edilməsi
- ava-danlığın birdəfəlik yükünün artırılması
- material emalının sürətinin artırılması
- xammal və materialları istehsala hazırlamaqla, onların key-fi-yətinin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi
- avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təc-hizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi

480 Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

- xammal və materialların key-fi-yətinin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsinin təmin etməklə
- avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması
- növbəlik əmsalının artırılması
- avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması
- il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması

481 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- avadanlığın vaxt fondu
- qurulmuş avadanlıqların sayı
- istehsal mey-dan-ça-larının sahəsi
- avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məh-sul-darlıq norması
- avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi

482 əsas fondların sıradan çıxma və yeniləşmə əmsalının yüksək olması göstərir ki,

- əsas fondlardan istifadə səmərəliliyi yüksəlir
- əsas fondlar sürətlə könəlir
- fondverimi artır
- müəssisədə yenidənqurma işləri aparılır
- əsas fondların amortizasiyası artır

483 əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmsalı:

- əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir
- əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- fondlasilahlılığın artmasını göstərir
- əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir

484 əsas fondların təzələnmə əmsalı necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
- bərpa dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
- ilkin dəyər əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti

485 Avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı necə hesablanır?

- avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi
- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtının avadanlığın faktiki iş vaxtına nisbəti kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının hasili kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının cəmi kimi

486 İstehsal prosesləri təşkilı tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- dəstəli, kütləvi, seryalı
- fərdi, seryalı, kütləvi
- fərdi, dəstəli, axınlı
- fərdi, dəstəli, kütləvi
- fərdi, kütləvi, axınlı

487 əməliyyatın tempi:

- ma-te-ria-ılın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməhin kəmiyyətini əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir

488 əməliyyatın taktı:

- müəssisədə bir gündə istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- əməliyyata daxil olan ma-te-ria-ılların sayını özündə əks etdirir
- əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir

489 Məhsulun hazırlanmasındakı roluna görə istehsal prosesi:

- normal, cari və perspektiv istehsal proseslərinə ayrılır
- fərdi, dəstəli və axınlı istehsal proseslərinə ayrılır
- fərdi, kütləvi və seryalı istehsal proseslərinə ayrılır
- əsas, köməkçi və xidmətediji istehsal proseslərinə ayrılır
- əmək, təbii və fərdi istehsal proseslərinə ayrılır

490 İstehsal prosesinə nə daxil deyil?

- təbii proseslər
- əsas əmək prosesi
- köməkçi əmək prosesi
- xidmətedici əmək prosesi
- tədavül prosesi

491 Aşağıdakı prinsiplərdən hansı istehsalın təşkili prinsiplərinə aid deyil?

- paralellik prinsipi;
- fasiləsizlik prinsipi
- mütnasiblik prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

492 İstehsal tsikli nədir?

- xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdədə olma vaxtıdır
- xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır
- xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır

493 Məhsulun hazırlanmasında maşınqayırma müəssisəsində aşağıdakı sexlərindən hansı əsas sex hesab edilir?

- tara sexi
- təmir sexi
- alət sexi
- yığma sexi
- enerji sexi

494 Müəssisənin sexli quruluşunda onun ilk əsas inzibati-istehsal vahidinə aiddir:

- idarəetmə aparatı
- sex
- istehsal sahəsi
- iş yeri
- briqada

495 İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- kütləvi, fərdi, seryalı
- dəstəli, seryalı, axınlı
- fərdi, dəstəli, axınlı
- dəstəli, fərdi, kütləvi
- kütləvi, fərdi, axınlı

496 İstehsalın təşkilinin hansı üsulu iqtisadi cəhətdən daha səmərəlidir?

- avtomatlaşdırılmış çevik istehsal
- dəstəli
- fərdi
- axınlı

- dəstəli-fərdi

497 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsullarına aiddir?

- analitik və eksperimental üsulları
 müşahidə və eksperimental üsulları
 analitik və müşahidə üsulları
 analitik və statistik üsulları
 dəyərin çıxılması və dəyərin toplanması üsulları

498 Gömrük ərazisində əmtəələrin emalı rejimi:

- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edil-mədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
 əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir. Bu rejim ölkə ərazisini tranzit kimi istifadə edərək məhsulların bir xarici ölkədən digər xarici ölkəyə keçirilməsi zamanı tətbiq edilir
 gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanma-sından ibarət gömrük rejimidir
 əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edil-mədən ölkənin gömrük ərazi-sində müəyyən olunmuş yerlərdə (mə-sələn, beynəlxalq hava və dəniz liman-larında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
 ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hü-dud-larından kənara aparıl-ması şərtilə, iqtisadi siyasət tə-d-bir-ləri tət-biq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qay-ta-rıl-maqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazi-sin-də müəy-yən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

499 Gömrük nəzarəti altında əmtəələrin emalı rejimi:

- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edil-mədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
 idxal olunan əm-tə-ələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi si-yasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac göm-rük re-jimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya bi-nalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
 gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siya-sət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında sax-lan-ma-sından ibarət gömrük rejimidir
 əmtəələrdən gömrük rüsumları, ver-gilər alın-madan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edil-mədən ölkənin gömrük əra-zi-sində müəyyən olunmuş yerlərdə (mə-sələn, beynəlxalq hava və dəniz liman-larında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
 ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hü-dud-larından kənara aparıl-ması şərtilə, iqtisadi siyasət tə-d-bir-ləri tət-biq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qay-ta-rıl-maqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazi-sin-də müəy-yən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

500 Məhsulların tranziti nədir?

- iqtisadi siyasət tə-d-bir-ləri tət-biq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qay-ta-rıl-maqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazi-sin-də müəy-yən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi göm-rük rejimidir
 gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siya-sət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında sax-lan-ma-sından ibarət gömrük rejimidir
 ölkənin gömrük əra-zi-sində və ya ondan kənarda gömrük rüsumlarından, vergilərdən ta-mamilə və ya qismən azad olunmaqla, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq etmədən əmtəələrdən istifadə olunmasına yol verilməsindən ibarət gömrük rejimidir

- idxal olunan məhsulların gömrük rüsumları və vergilər alınmadan onların gömrük nəzarəti altında məhv edilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- əmtələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir

501 Eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti:

- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəflərini əhatə edir
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə qiymətidir, yəni bu qiymət məhsulun alınması və gətirilmə yerinədək çəkilmiş bütün xərcləri əhatə edir
- qiymətləndirilən əmtələrlərə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- bütün xüsusiyyətlərinə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtələrin sövdələşmə qiymətidir
- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsal xərclərinin, ixrac edən ölkədən eyni məhsulları idxal edən ölkəyə satışı üçün səciyyəvi olan xərclərin (nəqliyyat, yükləmə, sığorta və s.), ölkəyə ixracatı nəticəsində əldə olunan mənfəətin toplanması yolu ilə müəyyən edilir

502 Royalti nədir?

- kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digərlərinin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- kontraktın təklif olunan qiymətidir
- komissiyon şərtləri əsasında həyata keçirilən ticarət növüdür; lakin o, adi komissiyon ticarətindən prinsipial şəkildə fərqlənir - məhsulun (əmtənin) qiymətini onu ixrac edən firma deyil, onun satışını həyata keçirən xarici firma müəyyən edir
- bütün xüsusiyyətlərinə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtələrin sövdələşmə qiymətidir
- qiymətləndirilən əmtələrlərə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir

503 Qıfıl altı kontraktların bağlanması üçün sifarişçilər layihəni həyata keçirəcək firmanı seçərkən aşağıdakılardan hansını nəzərə alırlar?

- firmanın təcrübəsi və nüfuzunu
- kontraktın təklif olunan qiyməti
- firmada mövcud olan avadanlıqların yaş strukturunu
- idxal olunacaq məhsulların maliyyələşməsi sxemini
- texnologiyanın və idarəetmənin keyfiyyətini

504 Müvəqqəti ixrac əməliyyatları:

- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geri götürülməsinə əsaslanan rejimdir
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtlə ixracıdır
- idxal olunan əmtələrlər gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binələrdə (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur

505 Kooperasiya əməliyyatları:

- idxal olunan əm-tə-lər gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi si-yasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac göm-rük re-jimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya bi-nalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- xammal, yarımfabrikatlar, məmu-lat-ların bu və ya digər (təmir, emal, son məhsul şəklinə gətirmə, qab-laşdırma və s.) məqsədlə müvəqqəti olaraq ixracını və ya idxalını nəzərdə tutur
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kə-nar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazi-si-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xa-rici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur

506 Xüsusi rüsumlar hansı halda tətbiq edilir?

- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növü-nün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- adətən məhsulların idxalının yerli isteh-sal-çı-la-ra ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə hə-yata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi öl-kələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir
- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixraj olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılara ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məh-sulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidi-yalar-dan istifadə olun-duqda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisa-di mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur

507 I rübdə dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı 240 min man, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdır, II rübdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı 1,2 dəfə artırsa, onda II rübdə 1200 min manat məbləğində məhsulu satmaq üçün tələb olunan dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı nəyə bərabərdir?

- 260 min man
- 150 min man
- 160 min man
- 180 min man
- 200 min man

508 İnnovasiyanın texnoloji potensialı nəyi ifadə edir?

- yeniliyin əsasında dayanan kon-sep-siyanın fondverminin son həddini göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan kon-sep-siyanın materialtutumluluğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan kon-sep-siyanın ob-tyektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlə-rinin son həddini göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan kon-sep-siyanın əməktutumululuğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan kon-sep-siyanın fondtutumululuğunu göstərir

509 Aşağıdakılardan hansı yeni məhsulun layihələndirilməsi mərhələsinə aid deyil?

- texniki təklifin hazırlanması
- layihə (texniki) tapşırığının hazırlanması
- texniki layihənin hazırlanması
- marşrut texnologiyasının hazırlan-ma-sı
- eskiz layihəsinin hazırlanması

510 Aşağıdakılardan hansı texnoloji hazırlıq mərhələsinə aiddir?

- eskiz layihəsinin hazırlanması
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunması
- marşrut texnologiyasının hazırlanması
- texniki layihənin hazırlanması
- texniki təklifin hazırlanması

511 Aşağıdakılardan hansı texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aiddir?

- eskiz layihəsinin hazırlanması
- avadanlıqların orta təmirinin həyata keçirilməsinin layihələndirilməsi
- texniki layihənin hazırlanması
- avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- texniki şərtlərin hazırlanması

512 Marşrut texnologiyası:

- müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığını və hər bir sexdə bu əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsini müəyyən edir
- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsini, onları yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılmasını müəyyən edir
- yeni məhsul növlərinin layihələndirilməsi və hazırlanmasının ayrı-ayrı mərhələlərinin başlanma və son müddətlərini müəyyən edir
- avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- müəssisədə əsas və köməkçi sexləri yerləşməsinə müəyyən edir

513 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi
- məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması
- istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi
- tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması
- hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması

514 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- keyfiyyət nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- zay məhsulla əlaqədar olan xərclər
- reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi

515 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi insan-maşın-mühit sistemini xarakterizə edir?

- ekoloji göstəricilər
- texnolojilik göstəriciləri
- ergonomik göstəricilər
- məmulatın estetik göstəriciləri
- patent-hüquq göstəriciləri

516 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səliqliyi, görünüş və göz oxşamağı kimi xassələri özündə birləşdirir?

- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti

- etibarlılıq göstəriciləri
- məhsulun təyinatı göstəriciləri
- məmulatın estetik göstəriciləri
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri

517 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- etibarlılıq göstəriciləri
- məmulatın estetik göstəriciləri
- məmulatın nəql oınma qabiliyyəti
- ergonomik göstəricilər
- ekoloji göstəricilər

518 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti hansı parametrlər üzrə qiymətləndirilir?

- makroiqtisadi və mikroiqtisadi parametrlər üzrə
- maddi-texniki və təşkilati parametrlər üzrə
- sosial və iqtisadi parametrlər üzrə
- fərdi və ümumi parametrlər üzrə
- keyfiyyət və iqtisadi parametrlər üzrə

519 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti qiymətləndirilərkən hansı xərclər nəzərə alınır?

- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən birdəfəlik xərclərlə məhsulun istismarına çəkilən orta məjmu xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə, daşınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun alınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə və daşınmasına çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən xərclər

520 Məmulatın estetik göstəriciləri:

- məmulatın xidmət müdirdəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müdirdəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmulatın oricinallığı, tamamlılığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müdirdəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir

521 Texnoloji trayektoriya əyrisi nəyi göstərir:

- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə məhsul satışından əldə olunan gəlirin artımı arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun qiyməti ilə onun istehsalına sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə onun qiyməti arasındakı əlaqəni
- məhsulun potensial texniki səviyyəsi (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) ilə onun real məhsuldarlığı arasındakı əlaqəni

522 Aşağıdakılardan hansı texniki-texnoloji innovasiyaların yaradılması məqsədlərinə aid deyil:

- elektronika və kompüter texnikası və s. əsasında istehsalatın idarəetmə proseslərinin kompleks tənzimlənməsi
- istehsal olunan məmulatların konstruktiv-texnoloji mürəkkəbliyinin konstruktiv yeniliklər hesabına azaldılması
- yeni materialların tətbiqi hesabına məmulatların istehsalı üçün sərf olunan materialların həcminin azaldılması
- texnoloji təchizatın, alətlərin, qurğuların texniki səviyyəsi və keyfiyyətinin yüksəldilməsi və əməyin elmi əsaslar əsasında təşkili hesabına məmulatların texnoloji ağırlığı və əl işinin azaldılması
- müəssisənin maşın və avadanlıqlarının əsaslı təmiri yolu ilə onların məhsuldarlığının artırılması

523 İstehsalın texniki hazırlığının düzgün ardıcılığını seçin

- elmi-tədqiqat mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi

524 İstehsalın konstruktor hazırlığı mərhələsində:

- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- istehsalın təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır
- əməyin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır

525 İnnovasiya layihəsi nədir?

- qeyd olunan bütün variantları birləşdirən sənədlər toplusudur
- yeiliyin, ixtiranın təsvirini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- ixtiranın tətbiqi çertyojudur
- konkret məkan və zaman çərçivəsində innovasiya prosesinin təşkili, problemin həlli üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- konkret məkan və zaman çərçivəsində yeni məhsulun satışı üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur

526 Bu göstəricilərin hansından müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə olunmur?

- ödənmə müddəti
- növbəlilik əmsalı
- xalis cari dəyər
- daxili rentabellik norması
- rentabellik indeksi

527 Yeniliyin tətbiqi nəticəsində müəssisədə işçilərin əmək və istirahət şəraiti yaxşılaşıbsa, bu hansı səmərə hesab olunur?

- bu, səmərə deyil
- iqtisadi səmərə
- elmi-texniki səmərə
- sosial səmərə
- ekoloji səmərə

528 Müəssisələrdə məhsulun lahiyələndirilməsinin başlanğıc mərhələsi hansıdır?

- texnikanın istismarı

- texnoloji hazırlıq
- məhsulun bilavasitə istehsalı
- elmi-tədqiqat işlərinin aparılması
- məhsulların reallaşdırılması

529 İnnovasiyanın əlaməti hansıdır?

- kommertiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- istehsal prosesində bir dəfə iştirak edir
- heç vaxt köhnəlməmə imkanı
- yalnız yeni məhsul növləri formasında olması
- əsas fondların dəyərini artırması imkanı

530 İstehsalın texnoloji hazırlığı mərhələsində:

- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üzər təkliflər hazırlanır

531 İstehsalın maddi hazırlığı mərhələsində:

- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir

532 İstehsalın təşkilati hazırlığı mərhələsində:

- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi, onlarla yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılması
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir

533 İnnovasiya fəaliyyəti:

- kadrların ixtisaslarının artırılması üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
- yeni əsas fondlarının yaradılması ilə əlaqədar təşkilati və maliyyə fəaliyyətini özündə birləşdirir
- yeniliyin yaradılması və istehlakçıya çatdırılması və ya tətbiqi ilə əlaqədar elmi-texniki, təşkilati, maliyyə və kommertiya fəaliyyətini özündə birləşdirir
- yeni tikintinin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
- müəssisədə əsas və köməkçi sexlərin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir

534 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- umumzavod xərcləri

535 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin

təmin edilməsi ilə bağlı olan xərclərə aid deyil?

- avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərclər
- keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar xərclər
- məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərclər
- zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərclər

536 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri
- nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərcləri
- nəzarət avadanlıq və cihazlarının alınması xərcləri
- məhsulun yenidən emalı xərcləri

537 Məmulatın etibarlılığı:

- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir

538 Texnologilik göstəricilərinə nələr aiddir?

- maşının yıqılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının yıqılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondutumluğu göstəriciləri aid edilir
- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir
- maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməkutumluğu göstəriciləri aid edilir

539 Aşağıdakılardan hansı innovasiyanın əlamətləridir?

- elmi-texniki yenilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- texnoloji səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- iqtisadi səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, texnoloji səmərəlilik

540 Məhsul innovasiyası nədir?

- məhsul istehsalının həcmnin artırılmasını nəzərdə tutur
- yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur

541 Proses innovasiyası nədir?

- məhsul istehsalının həcmnin artırılmasını nəzərdə tutur
- yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur

- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur

542 İnnovasiyalar yeniliklərin səviyyəsinə görə hansı innovasiya növlərinə bölünür?

- sosial, məhsul və proses innovasiyalara
 məhsul və proses innovasiyalara
 yeni və nisbətən yeni innovasiyalara
 məhsul, proses və nisbətən yeni innovasiyalara
 məhsul, proses, yeni və nisbətən yeni innovasiyalara

543 İnnovasiya prosesinin əmtəyə çevrilməsi ilə onun hansı fazaları fərqlənir?

- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yaradılma və yayılma
 elmi-tədqiqat işinin aparılması, yeniliyin diffuziyası
 elmi-tədqiqat işinin aparılması, sınaq işlərinin həyata keçirilməsi
 sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yeniliyin diffuziyası
 yaradılma və yayılma, yeniliyin diffuziyası

544 Aşağıdakılardan hansı innovasiya prosesinin gedişat ardıcılığını əks etdirir?

- tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; mənimsəmə; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; sənaye istehsalı; marketing; satış
 layihələndirmə; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
 tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
 işləmələr; tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
 fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış

545 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- müəssisənin operativ istehsal fəaliyyətinin planlaşdırılması
 yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
 yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
 yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi
 istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar

546 İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), məişət xidməti, lisenziyalar
 kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, inventarlar
 kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, avadanlıqlar
 kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), texnika
 kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri

547 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı biri elmi-texniki tərəqqi ilə innovasiya arasında əlaqəni daha dolğun əks etdirir?

- İnnovasiya həm elmi-texniki tərəqqini, həm də marketing fəaliyyətini birləşdirir
 İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin potensial imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapan real elmi-texniki nailiyyətlərə çevrilməsini əks etdirir
 İnnovasiya elə elmi-texniki tərəqqinin özüdür

- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin ilkin mərhələsidir
- İnnovasiya - fundamental tədqiqatlarının bazara çıxarılması və stılmasıdır

548 Texnoloji parametrlərindən asılı olaraq innovasiyalar aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

- təşkilati və proses innovasiyalar
- idarəetmə və texnoloji innovasiyalar
- iqtisadi və təşkilati innovasiyalar
- məhsul və proses innovasiyaları
- məhsul və əməliyyat innovasiyaları

549 Aşağıdakılardan hansını innovasiya proseslərinin idarə olunmasının daha vacib məsələsi hesab etmək olar:

- yeniliyin texnoloji potensialının reallaşdırılması üçün onun iqtisadi potensialının yaradılması
- yeniliyin texnoloji potensialının onun iqtisadi potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- yeniliyin iqtisadi potensialının onun texnoloji potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının yaradılması
- yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının optimal uzlaşdırılmasının təmin edilməsi

550 Aşağıdakı fəaliyyətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətinə aid edilə bilməz?

- istehsalın texnoloji cəhətdən yenidən təchiz edilməsinin və hazırlığının həyata keçirilməsi
- iqtisadi dövriyyədə reallaşdırılacaq yeni yaxud təkmilləşdirilmiş məhsulun və ya texnoloji prosesin yaradılmasına istiqamətlənmiş elmi-tədqiqat, təcrübə-konstruktor və texnoloji işləmələrin yerinə yetirilməsi
- innovasiya infrastrukturunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi
- intellektual mülkiyyət obyektlərinə və məxfi elmi və texnoloji informasiyaya hüquqların əldə edilməsi, ötürülməsi və qorunması
- yeni proseslərin, məhsulların və məmulatların sınağının lisenziyalaşdırılması

551 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti
- müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti

552 Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi:

- rəqabət qabiliyyətini artırmaqdır
- satış bazarlarını genişləndirməkdir
- məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdir
- öz mənfəətini artırmaqdır
- istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəməkdir

553 Patent nədir?

- müəssisənin dövlət qeydiyyatına alındığını təsdiq edən qeydiyyat şəhadətnaməsidir
- ixtiraya müəllifliyi təsdiq edən və sahibinə bu ixtira ilə bağlı müstəsna hüquqlar verən sənəddir
- məhsulun keyfiyyətini təsdiq edən sənəddir
- məhsulun qiyyəti və ya təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən sənəddir
- müəssisənin sahibkarlıq fəaliyyətlə məşğul olmasına isazə verildiyini təsdiq edən sənəddir

554 İstehsalın texniki hazırlığına aiddir:

- təşkilati və maddi-texniki hazırlıq
- yalnız konstruktör hazırlığı
- xammalın istehsala verilməsinin hazırlığı və texnoloji hazırlıq
- maddi-texniki və texnoloji hazırlıq
- konstruktör və texnoloji hazırlıq

555 İnnovasiya layihəsinin bölmələri arasında yoxdur:

- məhsulun satış planı
- layihənin məqsədlər ağacı və onun reallaşdırılması üçün tədbirlər sistemi
- layihənin kompleks əsaslandırılması
- layihənin həyata keçirilməsinin resurs (kompleks) təminatı
- layihənin reallaşdırılması mexanizmi və motivasiya sistemi

556 Müəssisənin uğurlu innovasiya fəaliyyəti son nəticədə nəyə gətirib çıxarır?

- müəssisənin sənədləşmə işlərinin artmasına
- məhsul istehsalının artmasına və satılmayan məhsulun çoxalmasına
- müəssisənin rəqabət qabiliyyətinin güclənməsinə və mənfəətinin artmasına
- əlavə xərclərin artmasına və mənfəətin azalmasına
- müəssisənin ölkədə və xaricdə tanınmağına

557 Sertifikasiya:

- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

558 əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsinə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- analitik, ekperimental, statistik standartlara
- məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara
- müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli standartlara
- material, hazır məhsul, xidmət standartlarına

559 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- texnolojilik göstəriciləri
- məhsulun nəql olunma qabiliyyəti
- məhsulun maya dəyəri
- məhsulun estetik göstəriciləri

560 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- milli standartlar
- beynəlxalq standartlar
- regional standartlar
- dövlətlərarası standartlar
- mühasibat standartları

561 Məhsulun keyfiyyəti:

- tədavül prosesində formalaşır
- satış zamanı formalaşır
- bazarda formalaşır
- istehsal prosesində formalaşır
- məhsula servis prosesində formalaşır

562 Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istehsalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliğini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur

563 Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada artırılması deməkdir
- təklifin azılması deməkdir
- məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir
- işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir
- məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada azalması deməkdir

564 Məhsulun rəqabətqabiliyyəti:

- onun öz təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən, özünəməxsus xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- yalnız onun qiyməti ilə müəyyən olunur
- alıcıların müəyyən qrupu üçün mənaqə kəsb edən və onların müəyyən tələbatlarının ödənilməsinə təmin edən xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- dövryyə və tədavül fondları istifadə göstərijiləri ilə müəyyən olunur
- reallaşdırılmaya çəkilən xərjlərin həmi ilə müəyyən olunur

565 Standartlaşdırma:

- məmulların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə javab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir

566 Müəssisənin marketing sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:

- bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsinə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında
- məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında
- bazarın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində)
- plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanmasında
- potensial (real) tələbatın və ödənilməyə ehtiyacların müəyyən edilməsində

567 Maddi-texniki təminat nədir?

- müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir
- müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir

568 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək
- material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birqərdə, tam və vaxtında təmin etmək
- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi
- məhsul-göndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələrini qurmaq
- maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək

569 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi
- material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi
- müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək
- səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması
- material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumi-ləş-diriji hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi

570 Müəssisələrin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- 7
- 3
- 5
- 4
- 8

571 Müəssisədə sexlərin materiallarla mərkəzləşdirilmiş üsulla təchiz edilməsində hansı sxemdən istifadə edilmir?

- zona-dairəvi
- rəqqas
- şüa
- dairəvi
- tranzit

572 Müəssisədə materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?

- oxşarlığa görə hesablama metodu (analoci metod)
- məmulat üzrə hesablama metodu
- materialtutumluğa görə hesablama metodu
- nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu
- hissə (detal) üzrə hesablama metodu

573 Müəssisənin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda
- avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə
- əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda
- müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstləndirilməsi) zəruriliyi yarandıqda
- avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə

574 Müəssisənin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- məhsulun satış strategiyasının müəyyən olunması
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi
- təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması
- seçilmiş məhsul göndərənlə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması

575 Dairəvi reyslər sxemində sexlərin xammal və materiallarla təminatı necə həyata keçirilir?

- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə saxlayır və onlar xammal və materiallarla müxtəlif reyslərlə təchiz edilir
- eyni zonada yerləşən bir neçə istehsalçı sex xammal və materiallarla bir reyslə təchiz edilir
- nəqliyyatın hər bir sexə doğru səfəri yüklə, anbara qayıdanda boş, yaxud tara ilə olur
- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə saxlayır və onları ayrı-ayrılıqda xammal və materiallarla təchiz edilir
- müxtəlif zonalarda yerləşən istehsalçı sexlər xammal və materiallarla ayrı-ayrı reyslərlə təchiz edilir

576 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- məhsula ehtiyac əlamətlər
- coğrafi əlamətlər
- demoqrafik əlamətlər
- təşkilati əlamətlər
- psixografik əlamətlər

577 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- psixografik əlamətlər
- texnoloji əlamətlər
- texniki əlamətlər
- təşkilati əlamətlər
- iqtisadi əlamətlər

578 Marketing nədir?

- idarəetmənin metodlarından biridir
- müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir
- müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir
- bazarın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesidir
- bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir

579 Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- konsaltinq təşkilatı
- agentlər
- dilerlər
- distributerlər

- kommivoyajerlər

580 Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına daxil deyil?

- məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili
 istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi
 məhsul çeşidinin planlaşdırılması
 satışdan sonrakı xidmətin təşkili
 yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi

581 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə marketinq fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

- xarici mühitin təhlili
 daxili mühitin təhlili
 istehlakçıların (alıcıların) təhlili
 bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması
 qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması

582 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin marketinq fəaliyyətinə aid deyil?

- bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyacların həcmnin, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedişinin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması
 müəssisələrin istehsal həcmnin (təklifinin) bazarın mövcud potensial tələblərinə uyğunlaşdırılma imkanlarının araşdırılması
 işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənilib hazırlanması
 müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məhsul bazarının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstərilməsi
 müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin göstərilməsinə nəzarət edilməsi

583 İstehsal gücü nədir?

- müəssisənin bazardakı payıdır
 müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
 müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
 müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
 müəssisənin illik istehsal həcmi

584 Müəssisəsinin əsas fondlarına nə aid deyil?

- Zavoddaxili su kəmərləri
 Binalar
 Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq
 Səxdə qurulmuş avadanlıq
 Nəqliyyat vasitələri

585 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- avadanlıqların yerləşdirilməsində
 avadanlıq satıldıqda
 avadanlıq yeni alınanda
 avadanlıq fiziki köhnələndə
 avadanlıqların yerini dəyişdikdə

586 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- istehsalın inkişafı fondundan
- amortizasiya fondundan
- təmir fondundan
- nizamnamə fondundan
- ehtiyat fondundan

587 əsas fondların amortizasiyası nədir?

- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- əsas fondların dəyərindəki artım
- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər

588 əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- texniki , mənəvi, sosial, siyasi
- fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi

589 əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- qalıq və satış dəyərinə görə
- ilkin və bərpa dəyərinə görə
- köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə

590 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- nəqliyyat vasitəsi
- məmulat
- bina
- dəzgah
- qurğu

591 İstehsalın əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- əsas fondların dəyərini istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
- binaların dəyərini istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti
- texnoloji avadanlıqların dəyərini binaların dəyərinə nisbəti

592 İstehsalın əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- bina və nəqliyyat vasitələri
- qurğu və materiallar
- nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
- binalar və yanacaq ehtiyatları

593 İstehsalın əsas fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliyədir
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır

594 Qeyri-maddi aktivlər köhnəlmənin hansı növünə məruz qalır?

- texniki köhnəlmə
- iqtisadi köhnəlmə
- mənəvi köhnəlmə
- fiziki köhnəlmə
- sosial köhnəlmə

595 Mövcud uçot qaydasına müvafiq olaraq aşağıdakılardan hansı müəssisənin əsas fondların dəyərinə daxil edilir?

- istehsal meydançasında quraşdırılmış maşın və avdanlıqların dəyəri
- istehsal müəssisələrinin anbarlarında olan maşın və avdanlıqların dəyəri
- təchizat və satış təşkilatlarının anbarlarında olan maşın və avdanlıqların dəyəri
- quraşdırmaq üçün verilmiş, quraşdırılması nəzərdə tutulmuş avadanlıqların dəyəri
- yolda olan və əsaslı tikintinin balansında olan avadanlıqların dəyəri

596 əsas fondların təkrar istehsal xarakteristikası hansı göstəricilər vasitəsilə öyrənilir?

- ekstensiv yüklənmə əmsalı və intensiv yüklənmə əmsalı
- köhnəlmə əmsalı, yeniləşmə əmsalı
- artma əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı
- növbəlik əmsalı, köhnəlmə əmsalı və yeniləşmə əmsalı
- inteqral əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı

597 Müəssisələrin istehsal əsas fondlarına əmlak vergisi onun hansı dəyərə görə təyin edilir?

- ləğv olunma dəyərinə görə
- qalıq dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə görə
- bərpa və qalıq dəyərinə görə
- ilkin və qalıq dəyərinə görə

598 Yanacaq sənayesinin (neftçixarma sənayesinin) istehsal əsas fondlarının tərkibində qurğular və ötürücü mexanizmlərin xüsusi çəkisi təqribən neçə faiz olur?

- 30 faiz
- 50 faiz
- 40 faiz
- 60 faiz
- 70 faiz

599 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə öz əmlakları ilə tam məsuliyyət daşıyırlar?

- komandit ortaqlıq

- qapalı tipli səhmdar cəmiyyət
- açıq tipli səhmdar cəmiyyət
- məhdud məsuliyyətli müəssisə
- tam ortaqlıq

600 Qapalı tipli səhmdar cəmiyyətlərdə səhmdarların maksimum sayı nə qədər olmalıdır?

- 100 nəfər
- 55 nəfər
- 40 nəfər
- 50 nəfər
- 49 nəfər

601 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə yalnız müəssisənin nizamnamə fonduna qoyduqları pay həcmində məsuliyyət daşıyırlar?

- komandit ortaqlıq
- təsərrüfat ortaqlıqları
- əlavə məsuliyyətli müəssisə
- məhdud məsuliyyətli müəssisə
- tam ortaqlıq

602 Adi səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- hədd yəxədur
- 25 faizindən çox ola bilməz
- 100 faizini təşkil etməlidir
- 50 faizindən çox ola bilməz
- 75 faizindən az ola bilməz

603 İmtiyazlı səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- hədd yəxədur
- 25 faizindən çox ola bilməz
- 100 faizini təşkil etməlidir
- 50 faizindən çox olmalıdır
- 75 faizindən az ola bilməz

604 Müəssisənin ölçüsünü təyin etmək üçün istifadə olunan əsas göstərici hansıdır?

- mənfəətin həcmi
- sahə mənsubiyyəti
- satışın həcmi
- aktivlərin dəyəri
- işçilərin sayı və illik dövriyyəsinin həcmi

605 Sənaye müəssisələrinin istehsal strukturunun hası tipləri mövcuddur?

- mexaniki, təşkilati və texnoloji tiplər
- texnoloji, əşya və təşkilati tiplər
- texnoloji, predmet və qarışıq tiplər
- texniki, predmet (əşya) və qarışıq tiplər
- texnoloji, iqtisadi və təşkilati tiplər

606 İstehsalın strukturunun hansı tipində sex həmcins texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üzrə ixtisaslaşır?

- predmet tip
- texniki tip
- qarışıq tip
- təşkilati tip
- texnoloji tip

607 İstehsalın strukturunun hansı tipində sexlər müəyyən məmullatların və ya onların hissələrinin hazırlanması üzrə ixtisaslaşırlar?

- predmet tip
- təşkilati tip
- qarışıq tip
- texniki tip
- texnoloji tip

608 Müəssisə ləğv edilərkən ikinci növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

609 Müəssisə ləğv edilərkən üçüncü növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

610 Müəssisə ləğv edilərkən dördüncü növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

611 Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə müəssisələr bölünürlər:

- ixtisaslaşdırılmış və universal müəssisələrə
- kiçik və orta müəssisələrə
- istehsal və kommersiya müəssisələrinə
- əl əməyinə əsaslanan və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə

- istehlak şeyləri və istehsal vasitələri istehsal edən müəssisələrə

612 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aiddir?

- dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
 məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyəti
 istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
 kiçik, orta və iri müəssisələr
 özəl müəssisə və müştərək müəssisə

613 İstehsalın təşkili tipinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
 kiçik, orta və iri müəssisələrə
 istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
 əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
 kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

614 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin köməyi ilə nail olmaq istədiyi məqsədlərə aid olunmur?

- Bazarda müəssisənin stabil mövqeyinin saxlanması məqsədi
 Mənfəətin maksimumlaşdırılması
 Müəssisənin likvidliyinin (ödəməqabiliyyətinin) təmin olunması məqsədi
 Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması məqsədi
 İşçilərin sayının azaldılmasına nail olmaq məqsədi

615 Müəssisə öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- hazır məsul anbarının həcmi
 məhsulun maya dəyərini
 işçilərin rəyini
 əsas fondların mənəvi köhnəlməsini
 təhcizçilərin etibarlılığını

616 Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- hazır məsul anbarının həcmi
 məhsulun maya dəyəri
 məhsulun əvəzedicilərinin qiyməti
 inflyasiyanın səviyyəsi
 analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları

617 Qiymətlərin növlərinə aid deyil?

- pərakəndəsatış qiymətləri
 topdansatış qiyməti
 tikinti məhsuluna qiymət
 nəqliyyat tarifləri
 qarışıq qiymətlər

618 Oligopolik sahə:

- müəyyən məhsul istehsal edən və xidmət göstərən bir müəssisənin mövcud olduğu sahədir
 təbii inhisarın mövcud olduğu sahədir
 nisbətən az sayda müəssisənin əmtəə və xidmətlər bazarında hakimiyyət etdiyi sahədir

- eyni olmayan, lakin oxşar məhsullar istehsal edən nisbətən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir
- standart və ya eynicinsli məhsullar istehsal edən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir

619 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- müəssisənin əmək haqqı üzrə borc öhdəlikləri
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- kreditör borjları
- bank kreditləri
- səhmlərin satışından daxil olan vəsaitlər

620 Müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borjlar
- məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığılm fondları
- əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar
- ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar

621 Müəssisənin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin öhdəliklərini
- müəssisənin əmlakının tərkibini
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- müəssisənin işçilərinin sayını

622 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- nizamnamə kapitalı
- mənfəət
- amortizasiya ayırmaları
- kreditör borcları
- səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər

623 Maliyyələşmə əmsalı necə hesablanır?

- müəssisənin uzunmüddətli borc vəsaitlərinin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin borc vəsaitlərinin xüsusi vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə qısamüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin borc vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

624 Müəssisədə cəlb edilmiş maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- borc vəsaitləri
- bank kreditləri
- kreditör borcları
- ehtiyat kapitalı
- istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızların satışından daxil olan vəsaitlər

625 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- əlavə kapital
- yığılmış mənfəət
- ehtiyat kapitalı
- mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital

626 Son istehlakçıya qədər bütün mərhələlərdə büdcəyə ödənilməli olan əlavə dəyər vergisinin məbləği necə hesablanır?

- ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləğinin fərqi kimi
- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin cəmi kimi
- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin hasilı kimi
- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləğinin ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləyinə nisbəti kimi
- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin fərqi kimi

627 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alınarkən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir

628 Müəssisənin təcili likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- pul vəsaitləri ilə kreditor borcların fərqinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

629 Müəssisənin mütləq likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri ilə tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin fərqinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

630 Müəssisənin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- vergi ödəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü
- dövriyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili
- müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi

631 Müəssisənin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin pul vəsaitlərini
- müəssisənin əmlakının tərkibini
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını

632 Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- istehsalın ixtisaslaşması
- istehsal prosesinin başlanması
- istehsal prosesindəki fasilələr
- iş yerlərində izafi ehtiyatların olması
- istehsal sahələrinin artıqlığı

633 Müəssisədə fondutunun azalması istehsalın iqtisadi səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- müəssisədə əsas fondlardan istifadə səviyyəsi aşağı düşür
- müəssisədə istehsal edilən məhsulun maya dəyərini artırır
- məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını azaldır
- investisiya qoyuluşlarına tələbatı artırır
- müəssisədə məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını artırır

634 Müəssisədə satışın (dövriyyənin) rentabelliği göstəricisi necə hesablanır?

- mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ümumi məhsulun satışın həcmində nisbətində faizlə ifadəsi kimi
- əmtəlik məhsulun satışın həcmində nisbətində faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin satışla əlaqədar xərclərin ümumi məbləğinə nisbətində faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin satışın həcmində nisbətində faizlə ifadəsi kimi

635 Müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyini müəyyən edilərkən səmərə kimi hansı göstərici əsas götürülməlidir?

- müəssisənin ümumi mədaxili
- müəssisənin ümumi məhsulu
- müəssisənin reallaşdırılmış məhsulu
- müəssisənin əmtəlik məhsulu
- müəssisənin mənfəəti

636 İnvestisiya qoyuluşlarının səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- ödənmə müddəti göstəricisi
- inteqral səmərə (xalis cari dəyər) göstəricisi
- rentabellik norması (daxili rentabellik norması) göstəricisi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- rentabellik indeksi göstəricisi

637 İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsinə hansı amil təsir göstərmir?

- işçilərin ixtisas səviyyəsinin artırılması və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- istehsalın və idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- istehsalın təmərküzləşməsi, kombinəlməsi, ixtisaslaşması və kooperativləşməsi

- işçilərin günlük iş vaxtının və növbəlilik əmsalının azaldılması

638 Müəssisədə ümumi (istehsal) rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövrüyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
 mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
 ümumi məhsulun əsas və normalaşdırılan dövrüyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
 reallaşdırılmış məhsulun əsas və normalaşdırılan dövrüyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
 mənfəətin dövrüyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

639 Normalaşdırılmayan dövrüyyə vəsaitlərinə aiddir:

- pul vəsaitləri
 istehsal ehtiyatları
 bitməmiş ehtiyatlar
 gələcək dövrün xərcləri
 hazır məhsul

640 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin tədavül fondlarına aid deyil?

- debitor borcları
 anbardakı hazır məhsul
 az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
 yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
 pul vəsaitləri

641 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tezköhnələn əşyalar
 xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar
 yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
 köməkçi materiallar
 tara və tara materialları

642 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:

- hazırkı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
 hazırkı dövrdə çəkilməmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;
 hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
 hazırkı dövrdə çəkilməmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
 gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;

643 Tədavül fondlarına daxildir:

- istehsal ehtiyatları.
 bitməmiş istehsal;
 hazır məhsul
 maşın və avadanlıqlar;
 gələcək dövrün xərcləri;

644 Müəssisədə bitməmiş istehsal-a aşağıdakılardan hansı aiddir?

- istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- hazır məhsulun dəyəri
- istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunə-si-nin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər;

645 Hazır məhsul:

- əsas fondlara aiddir
- normalaşdırılan dövrüyyə fondlara aiddir
- istehsal ehtiyatlarına aiddir
- normalaşdırılmayan tədavül fondlarına aiddir
- normalaşdırılan tədavül fondlarına aiddir

646 Dövrüyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- istehsal ehtiyatları və qurğuları
- dövrüyyə fondları və əsas fondlar
- gələcək dövrün xərcləri və ötürücü qurğular
- dövrüyyə fondları və tədavül fondları

647 Müəssisədə materiallardan ehtiyat növləri hansılardır?

- istehsal, satış, xidmət, cari
- cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq
- cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü
- cari, istehsal, satış, sığorta

648 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı adda bir material növündən maksimum yol verilə bilən məsrəf həddini nəzərdə tutur?

- perspektiv məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

649 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı materialdan konkret texniki parametrləri göstərməklə hesablanır?

- perspektiv məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

650 Müəssisənin dövrüyyə fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar

- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır

651 Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
 tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
 yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
 istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
 pul vəsaitləri, azqiymətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları

652 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- texniki-təşkilati itkilər
 texnoloji tullantılar
 texnoloji itkilər
 xalis məsrəf
 təchizat itkiləri

653 İstehsal müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?

- 5
 25
 20
 15
 10

654 Maddi resursların təfsilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?

- perspektiv və müfəssəl normalar
 iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
 müfəssəl və qrup normaları
 iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
 qrup və iriləşdirilmiş normalar

655 İstehsal gücünü texniki (mexaniki) gücdən fərqləndirən cəhət nədir?

- istehsal gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmamasıdır
 istehsal gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır
 mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmasıdır
 mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır
 mexaniki gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmasıdır

656 Aşağıdakılardan hansı avadanlığa məxsus vaxt fondlarına aid deyil?

- cari vaxt fondu
 təqvim vaxt fondu
 rejim vaxt fondu
 plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu
 faktiki işlənmiş vaxt fondu

657 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisələrdə maşın və avadanlıqların texnoloji strukturunun optimallığına təsir göstərir?

- təqvim vaxt fondu

- istehsal texnologiyası
- işçilərin sayı
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
- maşın və avadanlıqların ilkin dəyəri

658 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- təqvim vaxt fondu
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- işçilərin sayı
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
- istehsal əsas fondlarının təzlənməsi və sıradan çıxmasının nisbəti

659 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- investisiya qoyuluşlarının texnoloji quruluşu
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- işçilərin sayı
- istehsalın ölçüsü
- müəssisənin ölçüsü

660 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- kadrların strukturu
- işçilərin sayı
- avadanlıqların yaş strukturu
- müəssisənin ölçüsü

661 Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin mövcud əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilin sonuna qalıq dəyərinə nisbəti kimi

662 Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi
- əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi

663 əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

664 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?

- 25 %
- 16,7 %
- 10 %
- 50 %
- 40 %

665 əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

666 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 15 %
- 37,5 %
- 23,07 %
- 100 %
- 60 %

667 Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir
- müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir
- müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır
- əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır
- istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır

668 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 680 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 15 %
- 21,25 %
- 11,5 %
- 11,7 %
- 25 %

669 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 440 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 48,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 11 %
- 5,6 %
- 5,2 %
- 10,5 %

11,5 %

670 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

12,2 %

16,3 %

9,7 %

35 %

18,2 %

671 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

30,65 %

16,35 %

9,7 %

35 %

20,8 %

672 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370 min manat, bir il ərzində 70,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 20,4 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

6,37 %

22 %

10,2%

2,9 %

19,02 %

673 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 260 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

31,88 %

37,68 %

6,1 %

73,8 %

40 %

674 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il ərzində 216 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 116 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

15 %

30%

26,3%

16,1 %

14,1 %

675 Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir

15 faizədək

- 25 faizədək
- 20 faizədək
- 7 faizədək
- 10 faizədək

676 İnsan orqanizminə təsir edən əsas fondların köhnəlmə növü hansıdır?

- mənəvi
- fiziki
- sosial
- iqtisadi
- ictimai

677 əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi üsürləri üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 15 faizədək
- 7 faizədək
- 25 faizədək
- 20 faizədək
- 10 faizədək

678 Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 15 faizədək
- 25 faizədək
- 20 faizədək
- 7 faizədək
- 10 faizədək

679 əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- fondverimi və növbəlilik əmsalı
- əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
- iqtisadi və sosial
- fondverimi və köhnəlmə müddəti
- fondtutumu və təzələnmə əmsalı

680 Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların bərpa dəyərinə nisbəti kimi
- əsas fondların orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcminə nisbəti kimi

681 Müəssisənin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?

- istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
- elmi-texniki tərəqqi
- istehsal edilən məhsulun mürək-kəblik dərəcəsi
- kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi

682 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymət-lən-dirilməsinin natural gös-təricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- avadanlıq balansı tərtib etmək və fondverimini müəyyən etmək
- istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları və fondtutumunu müəyyən etmək
- kadrlara olan tələbatı və istehsal gücünü müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və amortizasiya ayırımlarını müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək

683 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymət-lən-dirilməsinin dəyər gös-təricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini müəyyən etmək
- avadanlıq balansı tərtib etmək
- istehsal gücünü müəyyən-ləş-dir-mək
- istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək

684 Müəssisə 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu müəssisənin hansı fonduna aiddir?

- əsas fondlara
- ehtiyat fonduna
- dövriyyə fondlarına
- nizamnamə fonduna
- amortizasiya fonduna

685 İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- əsas fondların rentabelliği
- növbəlilik əmsalı
- istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- fondverimi
- avadanlıqlardan istifadə əmsalı

686 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- ümumzavod xərcləri
- avadanlıqların məhsuldarlığı
- amortizasiya norması
- dövretmə əmsalı
- məhsulun əməktutumu

687 Müəssisə miqyasında istehsalın təşkili hansı aspektlərdə həyata keçirilir?

- məkan, zaman və funksional aspektlərdə
- məkan, zaman və beynəlxalq aspektlərdə
- məkan, qarışıq və funksional aspektlərdə
- universal, zaman və funksional aspektlərdə
- universal, qarışıq və funksional aspektlərdə

688 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisənin ahəngdar işləməsində əsas rol oynayır?

- texnoloji maşın və avadanlıqların təmirinin təşkili
- əməyin təşkili
- istehsalın təşkili

- təchizatın təşkili
- alət təsərrüfatının təşkili

689 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin axınlı üsuluna aid deyil?

- yalnız universal avadanlıqlardan istifadə
- istehsal prosesinin böyük sayda əməliyyatlara bölünməsi
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması

690 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi
- bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi

691 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması

692 Aşağıdakılardan hansı istehsal tsiklinin azaldılmasının əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- məhsulun fondtutumunun azaldılması
- texnologiyanın təkmilləşdirilməsi
- nəqliyyat və nəzarət əməliyyatlarının texnoloci əməliyyatlarla səmərəli şəkildə əlaqələndirilməsi
- təbii proseslərin süni üsulların köməyi ilə sürətləndirilməsi
- növbələrarası fasilələrin azaldılması məqsədilə müəssisənin iş rejiminin təkmilləşdirilməsi

693 İstehsal prosesləri mürəkkəblilik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri
- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri
- sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri
- mexaniki və fiziki-kimyəvi istehsal prosesləri
- dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri

694 Kiçik seriyalı istehsallar üçün təhkimetmə əmsalı bərabərdir:

- 11 – 20
- 1 – 10
- 10-15
- 16 -20
- 21 – 40

695 Təhkimetmə əmsalı necə hesablanır?

- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloci əməliyyatların iş yerlərinin sayına nisbəti kimi

- iş yerlərinin vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloji əməliyyatların sayına nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan ahəngdarlıq göstəricisinin birqərarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- birqərarlıq göstəricisinin ahəngdarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan vaxt vahidi ərzində qurulmuş avadanlıqların işçilərin sayına nisbəti kimi

696 əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi zamanı istehsal tsiklinin uzunluğu necə hesablanır?

- dəstədəki detalların sayının bir detalın sexdə qalma vaxtına hasili kimi.
- dəstədəki detalların sayı ilə bütün əməliyyatlar üzrə bir detalın emalına sərf edilən vaxtın hasili kimi
- dəstədəki detalların emalı zamanı təbii proseslərə sərf olunan vaxtın cəmi kimi
- dəstədəki detalların daşınması üçün sərf olunan vaxtın ölçülməsi kimi
- dəstədəki detalların sayının bir detalın sexlərarası daşınmasına faktiki vaxt sərfinə hasili kimi

697 İstehsalın təşkilinin formalarına nə aid deyil ?

- düzxətli forma
- texnoloci forma
- predmet forması
- analitik forma
- fərqi forma

698 Dəstəli istehsalda ehtiyat məmulatın həcmi:

- məmulatlara günlük minmum tələbatın sexlərin sayına hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük maksimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük maksimum tələbatla minimum tələbat arasındakı fərqi istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara orta günlük tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük minmum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur

699 Dövriyyə ehtiyat məmulatı nə vaxt yaradılır?

- zadellərə olan günlük minmum tələbatı ödəmək üçün yaradılır
- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına nisbətən fərqləndiyi halda yaradılır
- ayrı-ayrı iş yerlərində, istehsal sahələrində istehsalın həcmiminin artırılması üçün yaradılır
- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına bərabər olduğu halda yaradılır
- iş yerlərinin əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş boşdayanmalar yarandığı və zay məhsulların buraxıldığı təqdirdə sığortalamaq üçün yaradılır

700 İstehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən:

- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir
- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur
- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur